SALI
15 MART 1932
7 nci sene, No. 2189
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Bütçe tevzin edilmiştir. Umumî vaziyette değişiklik var mı?

Maaşlarda ve memurların vaziyetinde bir değişiklik olmıyacak..

Yüzde 5 tekaüdiye kesilecek, erazi, bina ve kazanç vergileri birer mıktar arttırılacaktır..

Muvazene temin edilmiş demektir. Tecil edilecek borçlar 23 milyon lira kadar tutuyor

En son vaziyet

ANKARA, 14 (Milliyet) — Hükûmetin faaliyeti müvazenelî bir bütçe hazırlamak noktasında temerküz etmektedir. Malûmdur ki, hükûmet meseleyi bir fırka komisyonunun tetkiki ne havale etmişti. Komisyon faaliyetini bitirmiş ve kararları nı bir rapor halinde tesbit etmiştir. Bu kararlar ve tavsiyeler bugün vekillere dağıtılmıştır. Verilen malûmata göre komisyon 1932 senesi için varidatı 147,5 milyon tahmin etmektedir. Bu seneki masarif 186 milyon olduğuna göre eğer masraf aynen ipka edilecek olursa arada 38,5 milyon lira kadar bir açık olacak demektir. Bu açığın üç şekilde kapatılması düşünülüyor.

1 — Varidatı arttırmak,

2 — Masarifi azaltmak..

3 — 1932 senesi için hükûmetin evvelce giriştiği malî taahhüdatı bir sene tecil etmek.

Varidatın arttırılması noktasında komisyon müsbet teklifler de bulunmuyor. Tekaüt maaşları ve ikramiye nisbetlerinin üzerlerinde tevakkuf edilecek bir mesele olduğunu söylüyor. Ve... diğer bazı teklifleri sürüyor. Haber aldığıma göre varidatın on milyon lira kadar tezyidi mümkün görülüyor. Evvelâ memurların maaşlarından yüzde beş tekaüdiye kesilmesi düşünülüyor. Memur maaşları senede 60 milyon tuttuğuna göre bu üç milyon lira kadar tutacaktır. Ancak buna mukabil şimdi Devlet Bankası için yapılan tevkifat yapılmayacaktır. Malûmdur ki memurlardan Devlet Bankası hisse senetlerine mahsuben her ay para kesilmektedir. Devlet Bankasına bu seneler zarfında nakden para tediyesine lüzum yoktur. Binaenaleyh Devlet Bankasının memurlara senet mübayaası için alacağı olan paraların bakiyesi tecil edilecektir. Buna mukabil yüzde 5 tekaüdiye kesilecektir. Tekaüt kanununun tadili düşünülmemektedir. Buna sebep ikide bir tekaüt kanunu ile ve binaenaleyh memurların mukadderatile oynanmak istenilmemesidir. Diğer bir sebep te tekaüt kanununun tadilinden zannedildiği kadar maddî bir menfaat elde edilmemesidir. Çünkü bu kanunun kabulünden beri geçen seneler zarfında 30 seneyi doldurmuş olan memurlar ikramiyelerini almışlar ve tekaüt maaşlarını da almaktadırlar. Yani kanunun çok devam etmiyeceği zannedilerek kısa bir zaman zarfında umumî bir tasfiye olmuştur. Şimdi artık iş tabiî cereyanına girmiştir ve bundan böyle 30 seneyi dolduran memurlar peyderpey bundan müstefit olacaklardır. Esasen eski kanuna ric'at te mevzuu bahsolmadığından ikisi ortası bir şeklin kabulünde büyük fayda melhuz değildir. Mekazanç vergisine ufak birer artırma payı ve gümrük tarifesinde lüks eşyaya zam yapmak düşünülmektedir. Bu şekillerle 10 milyon lira kadar bir para temini melhuzdur. Binaenaleyh varidatın 157 milyon liraya çıkması mümkündür. Tasarrufa gelince; inhisarların tevhidinde bir mikdar tasarruf mümkün görülüyor. Sonra komisyon teşviki sanayi muafiyetlerinin yeniden gözden geçirilmesini tavsiye ediyor. Ve açık maaşlarının üzerinde tevakkuf edilecek bir mevzu olduğunu söylüyor. Fakat bütçenin müvazenesi için en mühim adım borçların tecili için yapılan teşebbüstür. Müdafaai Milliye ve Nafiaya ait olan bu seneki mukaveleli tediyat 23 milyon lira tutmaktadır. Alacaklı şirketlere mektuplar yazılmış ve şimdiden bir kısmından müsbet cevap alınmıştır. Dünyanın bugünkü buhranlı vaziyetinde her devletin müracaat ettiği bu tedbire hükûmetimizin de müracaat etmesi tabiî görülmektedir. Ve mütebaki alacaklı şirketlerin müsbet cevap vereceklerî kaviyyen memuldür. Hülâsa hükûmetin aldığı isabetli tedbirler sayesinde bütün dünyayı kasıp kavuran bu fevkalâde sene zarfında müvazeneli bir bütçe teminine muvaffak olunmuştur. Şunu da ilâve edeyim, ki hükûmet gelecek senelerin vaziyetini de şimdiden derpiş etmeği düşünüyor.

Ahmet ŞÜKRÜ

Hindistanda Tahrikât

Delhide bir bayanname neşredildi

LAHORE, 14 A.A. — Revolverle müsellâh 4 şahıs, ecnebi mensucat tacirlerini bulundukları mağazaya girmişlerdir. Bu esnada tacirler, kasalarının hesabını yapmakla meşgul bulunuyorlardı. Mütearrizler, bunlardan ikisini yaralamışlardır. Birisinin yarası ağırdır. Tacirler, yaralı olmalarına rağmen istimdatta bulunmağa muvaffak olmuşlar ve mütecavizler kaçmışlardır.

Bu hareketin ecnebi mensucat satışına karşı mücadele şeklini alan yeni bir tethiş şekli olduğu tahmin edilmektedir.

PIŞAVER, 14 A.A. — Şimali garbî hududundaki vaziyette büyük bir salâh hâsıl olmuştur.

YENİ DELHİ, 14 A.A. — Şehirde tahrikâtın musirrane bir surette devam etmekte olması dolayısile bir kararname neşredilmiştir.

Bu kararname, umumî içtimaların ve alayların ve geçit resimleri icrasının membaına dair olan ceza kanununun 144 üncü maddesinin bir ay müddetle [illegible] edileceğini natıktır. Bin

Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Bey Sirkeci istasyonunda....

Hariciye vekili dün Sofyadan geldi

Bu akşam Ankaraya gidiyor

Vekil Bey bilhassa Sofyada gösterilen hüsnü kabulden son derece mütehassis olduğunu söylediler

Tevfik Rüştü B. istasyondan çıkıyor

Hariciye Vekili Tevfik Rüştü B. dünkü ekspresle Sofya'dan şehrimize gelmiştir. Zağrepte fazla miktarda kar olduğundan tren Yugoslavyada üç saat teahhur etmiş ve her gün saat 12 te Sirkeci istasyonuna vâsıl olan ekspres dün saat dörtte gelmiştir. Tevfik Rüştü B. istasyonda Vali muavini Fazıl, Polis müdürü Ali Rıza B.ler Belediye reis muavini Hâmit, Bükreş elçimiz Hamdullah Suphi B., Şükrü Naili Pş ve Kolordu erkânı harbiye reisi, Muhtelit Mübadele komisyonu reisi M. Holştad, bitaraf azadan M. Anderson, Türk murahhas heyeti reisi Sevki B. ve Türk heyeti murahhasası erkânı, şehri-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Server Cemal Beyin feci ölümü nasıl oldu?

Merhumun ailesi dün Marsilyadan Istanbula geldi

Katil hâdisesinin tafsilâtı

Konsoloshane hademesi Osman Ahmet namında biri tarafından feci surette Konsoloshanede öldürülmüş olan Marsilya, General konsolosumuz Server Cemal Beyin ailesi dünkü ekspresle şehrimize gelmiş ve istasyonda akrabası ve dostları tarafından karşılanmıştır. Server Cemal B. merhum, kendisini tanıyanlarca pek sevilmiş bir zat olduğundan nağihanî surette ve bilhassa

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Katil Osman Ahmet

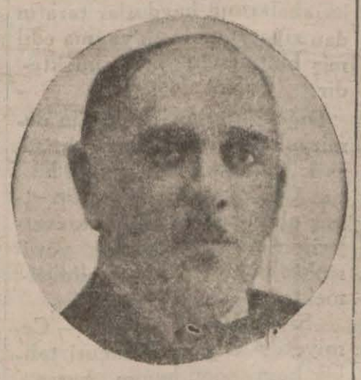

Merhum Server Cemal Bey

Yerli san'at ve Hizmetler!

Adliye encümeni dün lâyihayı tetkik etti

Kanunda bazı mühim tadilât yapıldı

ANKARA, 14 (Milliyet) — Adliye encümeni bugün Türkiyede Türk vatandaşlarına hasredilen san'at ve hizmetler hakkındaki kanun lâyihasını tetkik ve müzakere etmiştir. Encümen lâyihaya bazı ilâveler yaptığı gibi bazı esasları da tadil etmiştir. Encümen hükûmetin bu husus hakkında mütaleasını almak maksadile müzakeresini ikmal etmemiş ve lâyiha üzerinde son bir tetkik yapmaya karar vermiştir. Nakkaşlık, sıvacılık, çinkografık, kaldırımcılık, hammallık, küfecilik, kundura boyacılığı, eskicilik, örücülük gibi küçük esnaflıkla küçük tacirlik te tebaamıza münhasır san'at ve hizmetler meyanına idhal edilmiştir. Musiki ve dans muallimleri kanun hükümlerinden müstesna tutulmuşlardır. Beynelmilel şöhreti

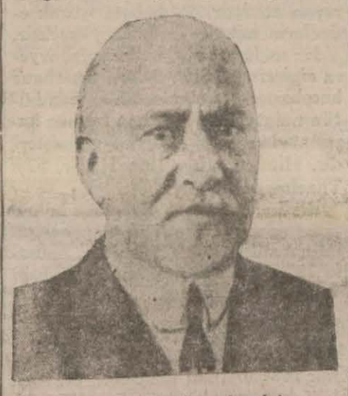

Adliye Encümeni reisi Mustafa Fevzi Bey

olan artistler münferit ve trup halinde olsalar da memeketimize gelip icrayi san'at edebliecek lerdir. Encümen lâyihaya buna dair bir sarahat koymaya lüzum görmemiştir. Fabrika kurmak suretile makine ile kundura imalinin de kanun hükümlerinden müstesna tutulması düşünülüyor. Kanunun neşrinden itibaren ecnebilere memnu sanatlerle iştigal edenlerin bu sanatleri nihayet altı ay zarfında terketmeleri esası vazolunmuştur.

Hitler 1 inci Devreyi Kaybetti

Almanyada reisicumhur intihabının ilk devresindeki netice tahakkuk etmiş gibidir. İntihaba müntehiplerin yüzde sekseni olarak takriben 36 milyon kişinin iştirak ettiği anlaşılıyor. Verilen milyonlarca reyler, Hitlercilerin zan ve tahminlerinin çok dununda çıkmıştır. Çünkü Nazisler Hitler için 15 - 16 milyon rey tahmin ediyorlardı. Binaenaleyh iş ikinci ve kat'i intihaba kalmıştır. Bu intihapta en çok rey alan reisicumhur olacaktır. Hitler taraftarlarının bu devrede de gösterecekleri gayretin ne netice vereceğini de öğreneceğiz. Birinci devre intihabının geçirdiği safahata dair olan telgraf haberleri 2 inci sahifemizdedir.

Işsizlere iş, işçi Arayanlara işçi Buluyoruz!

— İkinci sahifede..

16,875,000 liralık dava talebi reddedildi!

Muhtelit mahkemelerden yalnız ikisi işini bitiremedi!

Umumî faaliyetten şayanı dikkat neticeler alındı; Emin Âli Beyin beyanatı..

Muhtelit hâkem mahkemelerinde mevcut pürüzlü işlerin intacına çalışılmaktadır.

Türk - İngiliz hâkem mahkemesi bütün işlerini bitirmek üzere olduğu için nisan sonlarına doğru mesaisini tatil edecektir.

Türk - İngiliz mahkemesi ahdi vazifesini bitiren ikinci hâkem mahkemesidir. Bundan evvel Türk - İtalyan mahkemesi 930 senesi kânunuevvelinde vazifesini ikmal ve evrakını, arşiv dairesine devrederek dağılmıştı.

Lozan ahıtnamesi mucibince teşekkül eden altı hâkem mahkemesinden Türk - Romen mahkemesi filen muattal bir haldedir. Dağılan iki mahkemeden sonra geriye Türk - Fransız, Türk - Belçika ve Türk - Yunan mahkemeleri kalmaktadır.

Bunların içinde işi en fazla olan Türk - Yunan mahkemesidir. Bu mahkemenin mesaisini sür'atle bitirmek için hararetle çalışılmaktadır. Alınan tertibat sayesinde ahdî tatil müddeti gelmeden evvel mevcut davaların dört bine yakın kısmı ip-

Muhtelit hakem mahkemelerinde Türk umumî ajanı Emin Âli Bey.

(Devamı 6 ıncı sahifede)

İflâs borusu artık iyiden iyiye çaldı!

Ekmeği 12 kuruşa çıkarmanın hiç faidesi yoktur.

En çok ne yapılabilir?

Buğdayın kıymetlendirilmesi meselesine dair muhtelif noktai nazarlar dermeyan edilmekte devam ediyor. Fırka malî komisyonunun da bu hususta tedabir ittihazını, herhangi bir tatbik sureti göstermiyerek, raporunda hükûmete tavsiye ettiği bildirilmektedir. Buğdayın kıymetlendirilmesinde umumiyetle fikirler birleşmekle beraber, tatbikatın şekil ve sureti hakkındaki mütalealar ayrılmaktadır. Bu meyanda buğdayın sunî surette yükseltileceği yerde maliyet fiatının ucuzlatılması, ihracatın tanzim ve temini tezyidi gibi bazı mütalealara da tesadüf edilmektedir. Biz, dün de bu mühim mesele etrafında alâkadarlarla temaslarımıza devam ettik.

H. Sabri Bey ne diyor?

Bu zevattan fırıncılık ve un ticaretinde öteden beri ihtisas edinmiş bulunan H. Sabri B. demiştir ki:

"— İktısaden çok muztarip bulunan Türk köylüsüne yardım için ekmeği 12 kuruşa çıkarmak derde şifa verecek kat'i çare değidir. Köylü sıkıntıdadır. Fakat bu sıkıntı, umum köylülerde mi, yoksa yalnız buğdayını satamıyan köylülerde mi var? sonra ekmeğe zammedilmek istenilen 5 kuruş, kime, yani umum köylülere mi, yoksa yalnız buğdaymı maliyet bedelinden aşağı satmış ve satacak olan köylüye mi tevzi edilecek? Bence meselenin can noktası buradadır. Umumiyetle, her türlü yiyeceğini istihsal eden köylü, vergisini, borcunu vermek, kibrit, tuz, gaz, şeker, tütün ve harman için çakmaktaşı ve giyecek ihtiyacatı için para tedarikine mecburdur.

Nizemettin Ali B.

Memleketimizin kısmı âzamı mümhat arazi olduğundan fazla istihsale kabiliyetli değildir. Adana, Konya ovasının bir kısmı, Büyük Menderes gibi yerler müstesna, diğer bir çok mıntakalar, en bereketli zamanlarda bile ancak bire vasatî 6-8 verebiliyor. Şu halde, münbit mıntakalardaki köylünün buğdayına mukabil fazla para verilse bile, diğer kısımlarda

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Cemiyeti Akvam — Azizim nihayet karar everdik..

İşsizlere iş, işçi istiyenlere işçi buluyoruz!

Işsizlere iş bulmak için Milliyet tavassut ediyor

Bize yazınız!

İş arayanlarla işçi arayanlar arasında tavassuta başladığımız günden beri, gerek iş arayanlardan gerekse işçi arıyanlardan pek çok mektuplar almaktayız. Bu mektuplar maksadı teshil edecek bir tarzda tasnif edilmektedir.

" Milliyet " memlekette çoğaldığından bahsedilen işsizliğin, işsizlerin ihtiyaç sahalarına dağılmadıklarından ileri geldiğine kanidir.

Birçok kaza merkezlerinde, hattâ vilâyetlerde makineci, motörcü, tesviyeci, tornacı, iyi bir dülger, marangoz, âlâtı ziraiye tamircisi; elektrikçi şu veya bu ihtisas işçileri ve ustaları yoktur.

Onun için biz işsizlerle işçi isteyenler arasında tavassutta bulunmak isteyoruz.

Gerek İstanbula, gerek memleketin her köşesine şamil olan bu tavassutun daha müsmir ve faydalı olmasını isteyoruz. Onun için

Ricamız şudur:

Valiler, kaymakamlar, nahiye müdürleri; diğer taraftan belediye reisleri, fırka idare heyetleri reisleri; ticaret müdürleri ve alâkadar idare âmirleri bulundukları yerlerdeki işçi ihtiyacını (şekil, mahiyet, evsaf, verilecek ücret ve iş şartları tesbit edilerek) bize bildirirlerse bize müracaat etmiş ve adreslerini bırakmış olan işsizleri kendilerine bildireceğiz. Bu suretle hem işsiz kalan ve memeleketin neresinde iş bulabileceğini bilmediği için bunalan vatandaşlarımıza hizmet etmiş, hem de memleketin her tarafına bir çok güzide işçilerin dağılarak müfit hizmetler deruhte etmelerine yardım etmiş olacağız.

Hususî müessesat sahipleri de bu husustaki ihtiyaçlarını bize bildirirlerse memnuniyetle kaydedeceğiz.

1 — Kime ve nasıl işçiye ihtiyacınız var?

2 — Nasıl iş istiyorsunuz, elinizde ne san'at vardır, ne kadar ücret istersiniz, İstanbul haricine gider misiniz, hususi bir şartınız var mı`

Bize bildiriniz.

Memur, kâtip, muhasip veya diğer hizmet talep edenlerle ihtiyaç sahipleri arasında da bu tavassutu yapacağız. İş isteyenler de, işçi ve memur arayanlar da mektuplarını "İstanbul, Milliyet gazetesi iş tavassut bürosu" namına göndermelidirler!.

Bu, memlekete ve vatandaşa yapılacak en büyük hiz mettir.

● ● ●

İş ve işçi istiyenler kimler?

Dünden itibaren iş isteyenlerle işçi arayanların isimlerini ve şartlarını neşre başladık. Şimdilik en çok müracaat iş isteyenler tarafındandır. En ziyade Anadolu ve Trakya'da işçi ihtiyacı olduğu için bu husustaki taleplerin muhaberat itibarile biraz gecikeceğini zannediyoruz.

İş istiyenlerin adreslerini de kaydettiğimiz için iş vermek istiyenler ya doğrudan doğruya taliplere yahut ta bize müracaat etmelidirler.

İşçi istiyenler

2 —Tesviyeci ve tornacılara fazla ihtiyaç vardır. Sütlüçe Karaağaç Tapa fabrikası Zünre zade Şakir Bey.

3 — Bahçe Kapıda Ramazan zade Cemal ecza deposu için Almanca bilen azami 25 yaşında bir Türk aranıyor. Maaş 25—40 liradır.

İş istiyenler

VAGON TAMİRCİSİ

16 Hüseyin efendi demirci Havai hatlar ve dekovil hatlarında, vagon tamircisi 26 yaşında İstanbulda 40 liraya kadar taşra da 75 lira maaş istiyor. Vefa Koğacılar caddesi, belediye garajı karşısında No 93.

17 Hüseyin efendi 18 yaşında tesviyeci, İstanbulda 30 lira, taşrada 45 lira maaş istiyor. Sirkeci, Büyük Eskişehir otelinde Fatma Hanım vasıtasile

MAKİNİST VE TESVİYECİ

18 Ahmet Cemal Bey, makinist tesviyeci ve mütehassis, İstanbul da ve taşrada iş kabul eder. Sirkeci Karasi otelinde mukim.

HANIM KÂTİP

19 İstanbul Tophanede Boğazkesen caddesinde Emin Bey apartımanı 3 No lu dairede, Hasan Hilmi Bey vasıtasile Mediha İzzet Hanım. Fransızca, türkçe bilir 30 liradan aşağı olmamak üzere İstanbulda kâtiplik isteyor.

ÇARKCI

20 Hayrullah B. çarkçı (vapurlarda vazife isteyor) Kadıköy Hasan Paşa Servi sokağında No 7 Bahriye yüzbaşılarından mütekait kidemli yüzbaşı Hayrullah.

21 Bilecikli Mustafa ef. Sultan Ahmet parki karşısında 14 No lu hane sahibi Maruf Bey vasıtasile Nakkaştır, taşraya gider.

BOYACI NAKKAŞ

22 İbrahim M. Memiç, san'atı boyaci ve nakkaş 44 yaşında 350 kuruş gündelik 100 lira aylıkla taşraya gider. Fatih Şekerci han No 67.

23 Mütekait Çarhçi Hüseyin 52 yaşındadır. İstanbulda 60 lira ile çalışır. 100 lira ile taşraya gider. Adres: Etyemez hatunda No 4, Bahriye binbaşılarından mütekait Hüseyin ef.

HER İŞ

24 M. Refik ve Nuri: İstanbulda ve taşrada her işi kabul ederler. Adres: Üsküdar Sultan tepe, Hacı Hasna hatun Camcı sokağı No 5.

25 Nazif efendi; yazıhane işleri arıyor. Taşraya gider. Tütün işlerinden anlar. Adres: Üsküdar Hakimiyeti Milliye caddesi No. 146, Demir Nazif.

26 Polislik ve herhangi iş arıyor. taşraya gider. Adres: Eskişehirde Paşa mahallesi Abdullah Azmi sokak No 1 hanede İmam zade Ahmet Remzi Bey.

27 Kâtiplik muallimlik ve makinistlik isteyor, maaş 70 - 90-100 lira, taşraya gider. Adres: Ortaköy Dereboyu Yusuf Bali sokağı, 7 No hanede Mustafa.

MEMURİYET

28 26 yaşında, orta tahsilli bir genç memuriyet arıyor. Adres: Sarıyer Mandra sokak No 3 Sabri ef.

29 Hususi ve resmi dairelerde kâtiplik isteyor. Tahsili ortadır. Taşraya gider. Adres: Beyoğlu, Çukurçomu cami sokağı No 17 Mehmet Şefik ef.

Not:

1 —İş isteyen veya işçi arayanlar için bir gün yazdığımızı ertesi gün tekrar etmiyeceğimiz cihetle bu listeler alâkadarlar tarafından muhafaza edilmelidir.

2 — İşçi isteyenlere eğer bu listelerde matlûp evsafta kimse varsa tavsiye ediyoruz. Yoksa istenen evsafı haiz işçi veya memurlar bize müracaat ederek talip olmalıdırlar ki kendilerini tavsiye edelim.

3 — Bir iki gün sonra yalnız listeleri neşre başlıyacağımız için bu sütunları tahsisteki maksadı izah eden satırların dikkatlı okunmasını bütün alâkadarlardan rica ederiz.

HARİCÎ HABERLER

Almanyada intihap 2 nci devreye kaldı

Milliyetçiler meyus! Hitler ikinci devre mücadelesinde gayret istiyor

BERLİN, 14. A. A. — 37.387.000 Intihap puslasının neticeleri:

Hindenbourg	18.487.000 rey
Hitler	11.300.000 „
Thaelmann	4.950.000 „
Duesterberg	2.546.000 „
Winter	108.000 „

Hindenbourg'un mutlak ekseriyeti haiz olması için takriben 400.000 rey noksandır. Müşarünileyhin bu reyleri henüz tasnif edilmemiş olan milyonlarca rey arasından temin etmesi çok mühtemeldir.

Reylerin tasnifine müteallik resmi mûamelelere hitam vermeğe imkân yoktur, zira tasnif işini görmekte olan Berlin memurlarından biri Berlinde 800.000 reye ait neticeleri gösteren tablo ile birlikte ortadan kaybolmuştur.

Rey puslalarını aşıran memur, bir lokantada bulundu

BERLİN, 14. A. A. — Berlin intihap dairesinin bir kısmına ait intihabatı gösteren cetvelle birlikte ortadan kaybolan memur bu vesaik elinde olduğu halde bir lokantada yakalanmıştır.

Mamafih Berlin ve eyaletlere ait reylerden takriben 800.000 reyin ne olduğu malûm değildir.

Son istatistik	37.523.200
Hindenbourg	18.503.800
Hitler	11.324.200
Thaelmann	4.871.900
Duesterberg	2.577.000
Winter	111.800
Muhtelif	34.500

Nisbî sükûn

BERLİN, 14. A. A. — 3 komünistin Nazisler tarafından itlâf edilmesine sebebiyet vermiş olan ve Huecksvagende vukubulan kanlı müsademe haricinde reisicümhur intihabatı her tarafta sükûn içinde cereyan etmiştir. İntihabata iştirak edenlerin miktarı nisbeten yüksektir.

İlk malûm olan neticeler, Bavyera alplerinde kâin Scheefermerhaus kasabasına ait olanlardır. Orada bütün müntahipler, intihap bürosu kapanmadan evvel reylerini vermişlerdir. Hindenbourg, 106; Hitler, 57; Thaelmann, 8; rey almıştrı.

Berlinde mareşal, riyaseti cümhur sarayından çıkmamış ve binaenaleyh intihabata iştirak etmemiştir, halbuki 1925 intihabatının ikinci devresin de reyini vermiş idi.

Hitlerciler meyus

BERLİN, 14. A. A. — Reisicümhur intihabatını neticeleri, başvekil için dolayisile bir zaferdir. Hükûmetin rakipleri mareşalin müntahipleri meyannıda bulunmasına rağmen mümaileyhin siyasî vaziyeti bundan dolayi kuvvet bulacaktır.

Hitler fırkası, 11,5 milyonluk bir blokla Almanyanın en kuvvetli siyasi fırkası gibi görünmekte olduğu münakaşadan azadedir. Müfrit milliyetperverler, Reichstag'ta 200 azaya malik olacaklar ve Reichstag reisi de bir Nazi bulunacaktır.

Reisicümhur intihabatında muhtelif namzetlerin kazanmış oldukları reyler, intihabattan evvel 15 milyon rey toplıyacaklarını ilân etmiş olan Hitlercileri yese düşürmekten hâli kalmamıştır. Hitler'e karşı mevcut olan teveccüh ve incizaplarda zafa düçar olacaktır.

Kendi kuvvetleri ile meşru bir surette iktidar mevkiine gelmesinin mümkün olmadığı sabit olmuştur. Bunun için suyuna şarap katmağa, bir koalisyon kabulün ve meşrutî surette icrayi hükûmete karar vermeğe mecbur olacaktır.

Paris gazetelerinin tahminleri

PARİS, 14. A. A. — Paris gazeteleri, intihabın ikinci devresinde Hindenbourg'un riyaseticümhur intihabatında mevziinin daha iyi olacağını beyan ve memnuniyet izhar etmektedir. Onun riyaset mevkiine gelmesi ile Alman devleti, Fransa-Almanya münasebatı noktai nazarından daha iyi bir vaziyette bulunmıyacaksa da manevî ve siyasî istatüko iyi, kötü kalacak ve iki memleket arasındaki münasebetlerin normalleşmesi ümidini beslemeğ müsait olacaktır.

Hitler beyanname neşretti

MÜNİH, 14. A. A. — Hitler, Nazislere hitaben bir beyanname neşretmiştir: Birinci mücadele, bitmiştir. Merkeze ve marksistlere karşı taarruzumuza daha ziyare şiddetle tekrar başlamamış lâzımdır. İntihabın ikinci devresi için mücadeleye tekrar girişmeğe sizi şimdiden davet ediyorum. Evvelce irat etmiş olduğum nutuklarda 13 mart intihabatının neticesi ne olursa olsun tekrar iş başında görüleceğimizi ehemmiyetle kaydetmiş idim.

Şimdi hiçbir şey bizi tevkif etmemelidir. Sizden katiyyen tereddüde kapılmaksızın gayretinizi teşdidetmenizi bekliyorum.

İkinci intihap mücadelesi bugün başlıyor. Evvelki mücadele gibi bunu da bizzat kendim takip ve idare edeceğim.

Hindenborug, namzet olarak kalıyor

BERLİN, 14. A. A. — Hindenbourg intihabatın ikinci devresinde de namzet olarak kaliyor.

Viyanada arbedeler

VİYANA, 14. A.A. — Hernalsdaki Nazi kışlasının küşat resmi münasebetile dün Viyana civarında Hitlercilerle komünistler arasında oldukça vahim arbedeler çıkmıştır.

Birçok kimseler yaralanmıştır. Bunların çoğu polis memurlarındandır, 20 kadar da Nazi vardır.

Arbedeler, saat 8 de başlamış ve bütün gün Öttakrin ve Hernalsdaki amele mahallelerinde devam etmiştir. Buralarda komünistler kuvvetli propaganda yapmışlar ve üniformalarını giymiş oldukları halde sokaklarda nümayişler yapan Nazilere hücüm etmişlerdir. Nazi'lerden yaralannaların miktarı, 20; komünistlerinki ise daha fazladır.

Gece, halk ile Naziler arasında arbedeler olmuştur.

Nankörlük mü?

BERLİN, 14. A. A. — Yaz mevsiminde mareşalHindenbourg'un haftalarca kalmakta olduğu Dietramszell isminde ufak Bavyera kasabasın da müşarünileyh, Hitler'e mağlup olmuş ve Hitler 394 müntahipten 228 inin reyini kazanmıştrı. Mareşal ancak 157 rey, Duesterberg de 8 rey almıştır.

Mançuride Kıyam büyüyor

Asiler bir şehri yağma ettiler

ŞANGHAY, 14 A.A. — Reuter Ajansı bildiriyor: Manchuli'de ayaklanan Çinlilerin Mongolistan arazisine dahil ve elyevm Chang Chun'da bulunmakta olan prens Chai'ın hâkimyeti altında bulunan Erlutune şehrini işgal ve yağma etmiş oldukları söyleniyor.

CHANG CHUN, 14 A.A. — Yeni Mançuri devletinin harici ye nazırı 17 ecnebi devlet hükûmetine telgrafla müracaat ederek yeni devletin haricî siyasetinde takip edeceği başlıca hututu izah ve tebliğ etmiştir.

ŞANGHAY, 14 A.A. — Reuter Ajansı bildiriyor: Yeni rejimin teessüsünden beri Mançuri'nin muhtelif kısmlarında yeniden bir çok haydutluk vak'aları baş göstermiştir.

Mançuli'deki bir Çin garnizon'u kıyametmiş ve Reuter Ajansı'nin Tokyo muhabiri'nin bildirdiğine göre mezkûr şehirdeki Japon kumandanını katl ve şehri temamen yağma eylemiştir.

Ayni zamanda Peiho ve hattâ Mukden'de de karışıklıklar olduğu ve bu iki şehrin civar kasabalarının haydutlar tarafından ziyaret edilerek yağma edilmiş bulunduğu bildirilmektedir.

Diğer taraftan, Şarkî Çin demiryolunun imtidadınca hattın şark kısmına tahşit edilen bütün Çin kıtaatınında kıyam etmiş oldukları ve Japon kuvvetlerinin bunların üzerine yürümekte bulundukları'da bildirilmektedir.

ŞANGHAY, 14 A.A. — Cemiyeti Akvam'ın Mançuri tahkik komisyonu bugün buraya vâsıl olmuştur.

TOKYO, 14 A.A. — Harbiye nazırı, Şanghay'da bulunan bir fırka ile muhtelit liva'nın Japonya'ya avdet için emir aldıklarını beyan eylemiştir.

Bulgar Maliyesi

İstikraz faizlerini tecil etti

SOFYA, 14 A.A. — Bulgar hükûmeti, haricî bilûmum istikrazlara ait faizlerin tediyesini 15 marttan itibaren tehir eylemiştir.

Kreuger'in Ölümü

Bütün dünya borsalarında sarsıntı yaptı

STOKHOLM, 14 A.A. — Kreuger'in intiharı, tasviri gayrikabil bir heyecan uyandırmıştır. Borsanın birkaç gün kapalı kalacağı zannolunuyor.

Malûmattar mahafil, bu intiharı kredi açılmasına müteallik olarak Amerikada girişilmiş olan müzakeratın akamete uğramış olmasına ve bazı mahalli kredilerin tediyesine ait vadelerin tehiri imkânının mevcut olmamasına atfetmektedir.

Stokholm piyasası iki günden beri büyük bir betbinlik izhar etmektedir.

Stokholm borsası kopandı

STOKHOLM, 14 A.A. — Borsa, bilâhare verilecek emre kadar kapanmıştır. Borsa komitesi, vaziyet hakkında müzakeratta bulunmak üzere salı günü toplanacaktır.

Kreuger şirketi, bir moratorium istiyor

STOKHOLM, A.A. — Hükûmet, Kreuger - Toll şirketinden bir müracaatname almıştır. Bunda şirketin ufak 3 şubesinin borçlarının tediyesi için mart sonuna kadar mühlet talep edilmektedir. Bu talebin sebebi, şirket müdürlerine taahhütlerini tetkik edebilmeleri için zarurî olan sükûnu bahşetmektir.

Kreuger'in maruz kaldığı müşküller

PARİS, 14 A.A. — Paris - Midi, Kreuger'in intiharı hakkında yeni ve meraklı bir takım malûmat vermektedir.

Bu gazeteye nazaran kibrit kralının cuma günü Paris'e muvasalât ettiği zaman endişeli ve fakat nevmit bir halde değildi. Müteveffa ilk darbeyi, Paris, Londra ve Berlin'de kredi bulmak için yapacağı teşebbüslerin faidesizliği öğrendiği zaman yemiştir.

Bunun üzerine kâtibi hususisi kendisine Alftenblad gazetesi muhabirinin maruz bulunduğu müşkilât hakkında kendisile mülâkatta bulunmak için ısrar etmiş olduğunu haber vermiştir.

Bunun üzerine Nevyork bankerlerinin kredi açmaktan imtina etmiş oldukları haberinin Stokholm'da şayi olmuş olduğunu anlıyan İsveç'li bankerin rengi kalmamış ve sesi çıkmamıştır.

Kreuger hemen sokağa çıkarak bir revolver satın almış ve son teşebbüsleri akamete uğramış olduğundan ertesi günü intihar etmiştir.

Kibrit kralının cesedi, henüz muhteşem otelde istirahat etmektedir. Gazetecilerin apartımana girmelerine mâni olmak için samimî dostları nöbet beklemektedir.

Bütün muhabirler, fotograf muhabirleri mütemadiyen beklemekte oldukları koltuk kapısı bile açmadan gerisin geriye çevrilmektedir.

Londrada panik

LONDRA. 14 A.A. — Londra piyasası, Kreuger'in intiharından fevkalâde müteessirdir. Piyasa açılır açılmaz pek çok Kreuger ashamı arzedilmiştir. Stokholm borsasının kapanması münasebetile Londra'ya birçok satış emirleri gelmektedir.

Cumartesi günü 5,5 İngiliz lirası kıymetinde olan Sveedish Motch eshamı bugün 3 liraya düşmüş olduğu halde müşteri bulamamıştır.

Piyasa umumî surette zaiftir. İsveç kuronu ağırlaşmış ve bir İngiliz lirası için 18,05 den 18,40 a düşmüştür.

Paris ve Berlin borsalarında

PARİS, 14 A.A. — Paris piyasası, Kreuger ölümünden beklenildiğinden daha çok fazla müteessir olmuştur. Kreuger grupu eshamının, fevkalâde ehemmiyetli arzler dolayısile tesçil edilmemesi ihtimal dahilindedir.

BERLİN, 14 A.A. — Kreuger'in intiharı borsayı intihabattan daha fazla müteessir etmiş ve intihabatın tesiri hiç me sabesinde kalmıştır. Fiatler değişmemiştir.

İntiharın malî ve iktisadi neticeleri

PARİS, 14 A. A. — Kreuger'in ölümü Paris borsasında evvelce tahmin edildiğinden daha fazla bir tesir yapmıştır.

Paris bankasının hisse senetleri 2160 dan 1975 e, Rio - Tinto hisse senetleri 1695den 1555 e düşmüştür.

Borsa mübayaacıları sendikası vadeli muameleye tabi Kreuger ve Toll tahvilâtının fiatını 147,50 e mukabil 50 olarak tesbit etmiştir.

İsveç bankalarının korkmalarına mahal yoktur

STOKHOLM, 14 A.A. — İktısadî ve malî bir takım konferanslar verilmiştir. Hükûmet erkânı iktısadî mütehassıslarla ve millî İsveç bankası müdürü ile görüşmüştür. Bu mükâlemelerin neticesi henüz malûm değildir, fakat fazeteler bankaların bugün bermutat açılacağını çünkü kâfi miktarda paralar olduğunu beyan etmektedir.

Gazeteler, Kreuger grubunun dağılacağını zannetmektedir.

İsveç hükûmeti ihtiyatla hareket edecek

STOKHOLM. 14 A.A. — Maliye nazırı ile başvekil, hükûmet tarafından talep olunan fevkalâde salâhiyetlerin ihtiyatla kullanılacağını beyan etmişlerdir.

Defnediliyor

PARİS, 14 A.A. — M. Kreuger'in intihar etmiş olduğu katî surette sabit olduğundan adliye makamatı bugün defnedilmesi için bir ruhsatname verecektir.

Derhal yapılan tahkikat, müteveffanın dün büyük çapta bir tabanca satın aldığını ve bununla intihar ettiğini tesbit etmiştir.

SON DAKİKA

Yerinde bir teşebbüs

ANKARA, 14 (Telefonla) — Estern Telgraf kumpanyasındaki Türk memurları bir istida ile Meclis riyasetine müracaatta bulunmuşlar ve hükûmetin yeni akdedeceği mukavelede haklarının vikayesi hususunun teminini temennî etmişlerdir. Bu istida Dahiliye Encümenine havale olunmuştur.

Katiller Ankaraya götürüldü

ANKARA, 14 (Telefonla) — İzmitte tevkif edilen Fahrettin efendi ve refikasının katilleri Kâmil ve Baron bu sabah şehrimize getirildiler.

Izmir Amerikan kollej mektebinde bir hadise oldu

İZMİR 14 (Milliyet) — Amerikan Kolleji son sınıf talebesi dün muallimleri Grad ile aralarında geçen bir mesele yüzünden mektebi terkeylemişlerdir. Yapılan teşebbüsat neticesinde talebe bugün tekrar mektebe gitmişlerdir.

Odemiş treninde bir genç kız katledildi

İZMİR, 14 (Milliyet) — Ödemiş treninde bugün bir facia olmuştur. Katar Bayındırın Arıkbaşı istasyonundan hareket ederken tarlalar arasından çıkan bir genç kızın trene doğru telâşla koştuğu görülmüştür. Fakat genç kız tam vagona atladığı sırada arkasından üç el tabanca atılmıştır. Kurşunlar üçü de isabet ettiğinden kızcağız derhal ölmüştür. Feci bir surette katledilen zavallı kızın ismi Ayşedir. Kurşunlar Musa namında biri tarafından atıldığı tesbit edilmiştir. Katil firar etti. Şiddetle aranmaktadır.

Manisa maarif müdürü

MANİSA, 14 (Milliyet) — Manisa Maarif müdürü Ekrem Beyin naklen İzmit'e tayini üzerine yerine Bolu Maarif müdürü Hilmi Bey tayin edilmiştir. Ekrem Bey İzmit'e hareket etti. Hilmi Bey gelinceye kadar Maarif müdürlüğünü vekâleten orta mektep müdürü Cenap Refik Bey ifa edecektir.

Karadenizde şiddetli fırtına Trakya'da kar başladı

Gece Yeşilköy rasat merkezinden aldığımız malûmata göre dün Karadenizde şiddetli bir fırtına başlamıştır. Fırtına devam etmektedir.

Çorlu, Vize ve Kırklarelinde dün hafif fasılalı kar yağmıştır.

Izmirde şiddetli zelzele

İZMİR, 14 A. A. — Bugün saat 15 i beş geçe şiddetli ve fakat devamsız bir zelzele olmuştur. Hasarat yoktur.

Dünkü meclis müzakeratı

ANKARA, 14 A.A. — B. M. Meclisi bugün reis vekili Refet Beyin riyasetinde toplanarak seyrisefain idaresinin 1927 senesine ait mutabakat beyannamesiyle idarenin ayni sene hesabı kat'îsi hakkındaki kanun lâyihasını müzakere ve kabul etmiştir.

İhtiyat zabitleri ve askerî memurları hakkındaki kanunun dördüncü maddesine bir fıkra ilâvesine dair kanun ikinci muzakeresinde kabul olunmuştur.

Meclis perşembe günü toplanacaktır.

Bern sefiri, tahdidi teslihat bahrî komisyon ikinci reisi

CENEVRE, 14 A.A. — Tahdidi teslihat konferansı bahrî komisyonu, Türkiyenin Bern sefiri Cemal Hüsnü Beyi Tevfik Rüştü Beyin yerine ikinci reisliğine intihap etmiştir.

Iranda şeker tasfiyehanesi

TAHRAN, 14 A.A. — Şeker ve kibrite inhisar koyan hükûmet, bir şeker tasfiyehanesi için 2,000,000 tümen istikraz aktetmiştir.

Bektaşiler âyinde nasıl yakalandılar?

Ekonomi

Afyon fiatlarında tereffu berdevam!

Mevcut afyon stoku ne vaziyette?

Gelen malûmata göre, Hamburgta afyon fiatleri yükselmekte ber devamdır. Dün gelen telgraflar afyon fiatının 18 İsviçre frangını bulduğunu bildiriyordu. Halbuki bir hafta evvel Hambourg piyasası 16 İsviçre frangı idi.

İstanbul borsasında bundan iki gün evvel sekiz lira olan afyonlara bugün on liradan talep olduğu halde satıcılar istinkâf etmektedir.

İhracat ofisi, bu sene afyon zeriyatı hakkında bütün mıntakalardan malûmat toplamıştır. Bu sene kışlık zeriyat az olduğu gibi, bir çok yerlerde de mahsul havaların fena gitmesi yüzünden mahvolmuştur. Havalar soğuk olduğundan yazlık zeriyat da birçok yerlerde yapılamamaktadır.

İhracat ofisinden aldığımız malûmata nazaran, afyon zeriyatı ve stok vaziyeti şu merkezdedir: Mevsim bidayeti olan 1931 Haziranından kânunuevvele kadar ve yeni senenin ilk iki ayı ile beraber afyon ihracatımız 3345 sandıktır. 1931 mart, nisan ve mayıs aylarındaki ihracatımız 1246 sandık idi ki ceman 4591 sandık olur. 1930 senesinden müdevver afyon stoku İstanbulda 1800, İzmirde 600 sandık olmak üzere 2400 sandıktır. 1931 senesi afyon mahsulü 5000 sandık tahmin edildiğine göre, afyon miktarı 7400 sandıktır.

1932 mahsulü 1500 sandık tahmin edildiğine göre afyon mevcudu 8900 sandığa baliğ olacaktır.

Kalan 4309 sandık afyonun 933 haziranına kadar ihracı muhakkak addedilmektedir.

Kontenjan ve boyacılar

Şehrimizdeki boya tacirleri dün Ticaret odası salonunda bir içtima yapmışlardır. Bu içtimada kontenjanla boya ithalâtının tahdidinden sonra hâsıl olan vaziyet üzerine görüşmüşlerdir.

İngiliz lirası

Dün borsada İngiliz lirası 764 kuruşta açılmış ve akşam 764,5 kuruşta kapanmıştır.

Borsa fiatları

Kambiyo	Kapanış		
İngiliz lirası	L. 7	K. 64	S. 50
Bir T. Lirasının mukabili			
Fransız frangı		12	06
Dolar	0	47	52
Liret	9	16	00
Belga	3	40	31
Drahmi	35	99	50
İsviçre frangı	2	44	50
Leva	65	44	50
Florin	1	17	75
Kuron Ç.	16	03	50
Şiling A.	4	05	75
Pezata	6	20	81
Mark	1	99	61
Zloti	4	25	39
Pengo	3	92	67
Ley	80	50	00
Dinar	27	09	50
Tahvilât	**Kapanış**		
İ. Dahilî	00	00	
D. Muvahhade	52	25	
A. Demiryolu	28	00	
Borsa Harici			
Altın	9	26	
Mecidiye		49	50
Bankot	2	32	

Bahçevanlık Cemiyetinde

İlk heyeti umumiye dün toplandı

Resmen teşekkül eden İstanbul bahçevanlık cemiyetinin ilk heyeti umumiyesi dün akdedilmiştir.

İçtimada, cemiyetin bahçevanık şubeleri ile turfandacılık san'atarının memleketimizde tam bir inkişafa malik olması için hazırladığı proje müzakere ve kabul edilmiştir.

Bu projeye göre memleketimizin müsait iklim ve mıntakalarında çiçek fidan ve meyve yetiştirilmesi için yapılacak teşebbüslerde, cemiyetin maddi ve manevî yardımlarda bulunması ve bu hususta bahçevan ve mütehassısların müşterek bir mesai takip etmeleri kararlaştırılmıştır.

Bundan sonra cemiyete idare heyeti intihabatı yapılarak reisliğe bahçevanlık mütehassısı Lûtfi Arif, azalıklara Büyükada'dan Rifat, Beykoz dan Ahmet. Şişliden Ethem beyler ve veznedarlığa çiçekçi Sabuncakis efendi seçilmişlerdir.

Yeni Belçika Sefiri geldi

Yeni sefir memleketimize ilk defa olarak gelmektedir

Belçika Hariciye nezaretinde bir vazifeye tayin edilmiş olan Belçika nın Ankara sefiri M. Le Clerk'in yerine M. de Raymond tayin edilmiş ve yeni sefir dünkü ekspresle şehrimize gelmiştir. M. de Raymond istasyonda Belçika sefareti müsteşarı M. Mott ve Belçika konsolosu M. Philipos tarafından karşılanmıştır. M. de Raymond, Beçika'nın Prag sefiri idi. Yeni sefir dün kendisile görüşen muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

— Türkiye'ye ilk defa olarak geliyorum. Son zamanlarda Türkiye'ye gelmeği pek ziyade arzu ediyordum. Bugün bu arzumun husul bulduğunu görmekle pek ziyade bahtiyarım. Türkiye ile Belçika arasındaki münasebat dostanedir. Yakında hükûmetle temas etmek ve itimatnamemi takdim etmek üzere Ankara'ya gideceğim."

Diş tedavisinde bir yenilik!

Geçen gün Halkevinde diş tabipleri tarafından verilen sıhhî müsamerede diş tabibi Halil İlyasB. az âletle ve oldukça süratle kuron imal ettiğini meslekdaşlarına izah etmiş ve metodu hakkında malûmat vermiş,imal tarzını anlatmıştır.

HALİL İLYAS B.

İlyas B. meslekdaşları tarafından tebrik edilmiş ve bu aletlerle yapılan kurona Halil İlyas B. sistemi ismi verilmesine karar verilmiştir. Halil İlyas B. Dişçi mektebinde talebeler muvacehesinde bu sistem ile bir kuron yapması hakkında müderris Kâzım Esat Bey tarafından vuku bulan daveti kabul etmiştir.

Anadolu hattının tasfiyesi meselesi

Doyçe Bank müdürü feshin tehiri kabil olup olmadığını anlamak üzre Ankaraya gidecek

Dün Ankara'dan şehrimize gelen bir haberde Haydarpaşa limanı ile Anadolu, Mersin - Tarsus - Adana hattı hisse senetleri hükûmet tarafından satın alınmış olduğundan Hükûmet, mübayaa mukavelenamesine istinaden şirketlerin tasfiyesini istemiş ise de Doyçe Bankın buna muvafakat etmediği bildirilmiştir. Dün bu mesele hakkında Doyçe Bank nezdinde tahkikatta bulunduk. Banka müdürü M. Goldenberg bize şu izahatı verdi:

"— Banka şirketlerin tasfiyesine itiraz etmiş değildir. Meselenin esası şundan ibarettir: Mübayaa mukavelenamesi mucibince hükûmet esasen şirketlerin fesih ve tasfiyesini talep etmek hakkını haizdir. Bu ay nihayetinde şirket heyeti umumiyesi toplanacağından hükûmet, şirketlerin fesih ve tasfiyesi meselesinin ruznamei müzakerata ithalini talep etmiştir. Halbuki bankamız, hükûmetin bu talepteki hakkını teslim etmekle beraber, feshin dahili bazı esbaptan dolayı bir müddet için tehirini istemektedir. Bu sebeple bu mesele hakkında görüşmek üzere Maliye Vekili Abdulhalik B. den bir mülâkat talep ettik. Bu hususta hükûmetle müzakerata memur edilmiş olan Dr Weigelt ile beraber Ankara'ya gideceğiz. Dr Weigelt yarın İstanbul'a gelecektir. Müzakere mevzuu da şirketlerin hemen feshi lâzım gelip gelmediği ve tehiri kabil olup olmadığı meselesidir.

— Hükûmet'in şirkete her sene vaki olan tediyatının tecili mevzuu bahis midir?.

— Hayır, bizden tediyatın tecili talep edilmemiştir.

Yalnız, tediyatın gelecek seneye tehiri mevzuu bahsolabilirse de henüz bu hususta hükûmetle aramızda bir müzakere cereyan etmemiştir.

Mahkemelerde

Eşeğe iştiha ilâcı diye esrar vermiş!

Esrarkeşin iddiası kabul edilmedi ve arkadaşlarile mahkûm oldu

Sabıkalı takımından manav Hayri Kadıköyündeki dükkânını esrarhane haline koyarak Ziya,Semî,,Müzdat ismindeki şahısara esrar içirirken cürmü meşhut halinde yakalanmış ve adliyeye tevdi edilmişti. Dün ağır ceza mahkemesinde cereyan eden muhakemede bunlardan Hayrî içirdiği şeyin esrar olmayıp, Zencefil olduğunu, Ziya da tabakasında çıkan esrarı eseğine iştiha ilâcı olarak vermek için satın aldığını söylemişlerdir. Neticei muhakemede dördünün de cürümleri sabit görülmüş, İddia makamını işgal eden Bürhannetin Bey hepsinin tecziyesini istemiştir.

Heyeti hakime müzakereyi mütekip kararını tefhim etmiştir. Bunlardan Hayri 7 ay hapse 116 lira ağır para cezasına, Semî ve Ziya ikişer ay hapse, beşer lira para cezasına, Müzdat bir ay hapse 3 lira para cezasına mahkûm olmuşlardır.

Su-To-Si nin paraları

Çin tebasından Su To Siyün'un Beyoğlunda tesbih ve gerdanlık gibi bazı eşya satıyormuş. Bu aralık ayağı kaymış, yere düşmüş ve düşerken müşteri beklemek üzere durmakta olan şoför Mehmedin otomobiline çarpmış ve otomobilin boyasını çızmıştır. Mehmet te bundan kızmış ve Su To Sinin sol gözünün üstüne bir yumruk aşkedip gözünü kan içinde bırakmıştır. Çinli yumruğu yer yemez kıyameti koparmış:

— Gözümün bu hale geldiğine yanmam, 200 lira param vardı, onu çaldı, ona yanarım, diye Mehmedin parasın çaldığını iddia etmiştir. Karakolda Çinlinin üzeri aranmış, nihayet çalındığını iddia ettiği 200 lira üzerinde bulunmuş, fakat Çinli hiç istifini bozmadan:

— Daha başka 200 lira vardı, o çalındı, diye ayak diremiştir. Bu iddia üzerine şoför Mehmet adliyeye verilmiş, dün ağırceza mahkemesinde muhakeme edilmiştir. Neticede Mehmedin parayı çaldığına dair delâil bulunamamış ve beraetine karar verilmiştir.

Mahkemeye verildi

Mülga Meşihat müsteşarı Cevdet Mollayi öldürmek kastiyle yaralıyan kayin biraderi Hamdi efendiye ait tahkikat yedinci istintak hakimliği tarafından ikmal edilmiş ve lüzumu muhakeme kararıyla müddeiumumiyliğe iade edilmiştir.Müddeiumumiylik evrakı ağırceza mahkemesine sevketmiştir. Muhakeme yakında başlıyacaktır.

Apoyev Matini davası

Apoyevmatini gazetesinin Maurice Dekobradan naklen tefrika ettiği "Bir milyonerin tarihi" unvanlı eserinden dolayı açılan müstehçen neşriyat davasına dün devam edilmiştir.

Dünkü celesede gazetenin vekilleri müdafaalarını yapmışlar roman muharririnin alemşümul şöhretinden bahsederek, eserde müstehçen hiç bir cümle olmadığını söylemişler ve beraet istemişlerdir. Muhakeme karar tefhim edilmek üzere bir kaç gün sonraya talik edilmiştir.

Çorapçı Ali hakkında karar bugün

Eyüpte İslambey mahallesinde Zehra hanımı kıskançlıkla ve öldürmek maksadiyle yaraliyan çorapçı Alinin muhakemesine dün ağırceza mahkemesinde devam edilmiştir. Dünkü muhakemede iddia makamını işgaleden Bürhanettin Bey Alinin yedibuçuk sene hapsine karar verilmesini istemiştir. Karar bugün tefhim edilecektir.

Manisadaki Bektaşi âyini

Maznunlar muhabirimize ne söylüyorlar?

MANİSA 11 (Hususî muhabirimizden) — Hüseyin Hâki Baba isimli Bektaşi ile Hasan Naili ve Muhiddin Efendi ve Remziye Hanım isminde üç muhibbin İzmirden şehrimize gelerek Bektaşi âyini yapmaktan maznun olduklarını geçen gün telgrafla bildirmiştim. İcra ettiğim tahkikata nazaran mesele şu şekilde cereyan etmiştir: Yukarıda isimlerini yazdığım dört kişi İzmirden şehrimize gelmişler ve Hafız Sait Âli Ef. nin evine misafir olmuşlardır. Bu dört zatın Manisayı ziyaretinden haberdar olan müteyakkız Manisa zabıtası derhal lâzım gelen tertibatı almış ve vak'a akşamı Ticaret odası başkâtibi (sabık emlâki milliye müdürü) Tevfik Beyin evinde içtima edileceğini de istihbar etmiştir. Filhakika geçen pazartesi akşamı yani salı gecesi Tevfik Beyin daveti üzerine bu dört kişi ile beraber mecmuon bire baliğ olan dervişler mumaileyhin evinde içtima etmişlerdir... İçtimadan malûmattar olan zabıta kolu saat yirmi üçe doğru Tevfik Beyin Manisanın (Narliçe) mahallesinde kâin evini abluka etmiş ve içerdekilere hissettirmeden bir olis efendiyi dıvardan merdivenle evin içine indirip içerden kapıyı açtırmışlar ve içeriye girmişlerdir. Havanın pek fazla yağmurlu olmasına rağmen saatlerce pencereden cemaatin hali etvarı tarassut edilmiş, nihayet Dede Hüseyin Hâki Baba takye ve entari giymiş vaziyette sofrada 2 mum yanmış olduğu halde cürmü meşhut halinde hepsi yakalanmıştır. Bunu müteakip dördü hanım, yedisi erkek olan kafile karakola davet edilmiş, sabaha kadar ifadeleri alınmış, zabıt varakası tutulmuş, hepsi de müddeiumumîliğe tevdi edilmitşir.. İstintak hâkimliği tarafından ifadeleri alınan maznunlar kefalete rapten tahliye edilmişlerdir. Bu yazıyı yazdığım ane kadar gayri mevkuf bulunuyorlardı. Vaka' mahallinde şayanı dikkat bir tablo bulunmuştur. Bu tablo bir şaheser denecek kadar güzel ve sedire uzanmış çıplak bir kadınla onun üzerine yaslanmış kuğu kuşunun muaşakasını tasvir etmektedir. Zabıta bu tabloyu vak'a mahallinde üzerine tül örtülmüş bir halde bulup âlâtı cürmiye meyanında karakola getirmiştir. Buna da sebep bu levhanın Bektaşi âyinlerinde bulunan bir levha olduğu hakkındaki zandır.

Maznunlar ne diyorlar?

Zan altında bulunanlardan üç dört kişiyi kahvede bir masada buldum. Ve kendimin gazeteci oduğumu, fikirlerini almak istediğimi söyledim.. Hüseyin Hâki Baba ismi verilen zatı hakikaten bir Bektaşi babası kıyafetinde bulacağımı tahmin ediyordum. Tahminim beni aldattı, muhatabım olan Hüseyin Hâki Bey takriben ellisini bulmuş bir ihtiyar... Sakalı yok, yalnız uzamış denebilecek bir sakalı var. Sırtında hepimizin giydiğimiz bir kostüm.. Anlatmağa başladı:

— "İçtimamızın Bektaşilikle katıyen alâkası yoktur. Bu içtima muhabbet, eğlenti ve herkesin yapabileceği bir rakı âlemidir. Halbuki bunun bir âyini ruhanî olduğunu iddia ediyorlar. Biz içerde saz ve işretle demgüzar olurken ansızın olisler geldiler ve "karakola kadar gelin" dediler. İfadelerimizi aldılar. Netice itibarile mevcut arkadaşlardan yalnız iki Bekataşi bulunduğu anlaşılmıştır. Halbuki bu gibi Bektaşi ayinlerinde sırf Bektaşi bulunur. Bu gibi ruhanî âyinlerde içkinin yeri yoktur.

Vak'a mahallinde bulunup zabtıa tarafından müsadere edilen resmin ne olduğunu sordum.

Hüseyin Hâki Baba:

"— Bu resim âsarı atikadan çok kıymetli bir resimdir. Ev sahibinindir. Üzerine tül örtülmesine gelince, içimizde kadınlar da bulunduğu için teeddüben üstünü örttük!" cevabını verdi.

Maznunlardan Ticaret odası başkâtibi Tevfik Bey de şu izahatı verdi:

— İçtimamız tarikat içtimaı değil, alelâde bir içki âlemi idi. Netekim ut ta vardı. Memleketin en iyi sazendesi çalıyordu, biz de içki içiyorduk. Şarkı ve gazel okuyorduk. Okunan gazeller Bektaşi nefesi değil, şairi şehir Fuzulinin gazelleriydi. Fuzulinin:

Ben canımdan usandım, yar cefadan usanmaz mı?

Şeklinde âşıkane gazelleri.. okunuyordu. Hattâ Hüseyin aşiran faslını okuduk. Bendeniz musiki ile de iştigal ederim. Edebiyatla da iştigalim var. Şu parça da o gece okuduğumuz nefeslerin ne şekilde olduğunu gösterir:

NEFES

Makamı (Hüseyni kürdi)

Bizleri kurtaran Gazi Kemalin
Taşa değse eli safi zer eyler
Bir bendeye erse nazarı anın
Kemharede olsa mücevher eyler
Benim hep çektiğim aşkın narıdır.
Bülbül gülü bilmez yarı garıdır.
Kemliklere iyilik erler kârıdır.
Er odur ki zehri panzehir eyler.

Belediyede

En çok yangın Çıkan yerler

İtfaiye müdürlüğü bir rapor verdi

İtfaiye müdürlüğü, son zamanlarda yangınların çoğalması hakkında yaptığı tetkikatına dair hazırladığı raporu belediye heyeti fenniye müdürlüğüne vermiştir.

Raporda, bilhassa pansiyon, eski ahşap sinema ve tiyatro binaları ile, oda oda kiraya verilen büyük konakların yangınlara sebep olduğu tasrih edilmektedir. Belediye bu rapor üzerinde esaslı tetkikat yapacak, ve meni çarelerini arayacaktır.

Maden yağlarından alınacak resim

Maden yağlarının tam tahlilinden on, evsafının tayininden iki lira resim alınmasına bugün den itibaren başlanacaktır.

Ayasofyadaki kargalar

Son zamanlarda Ayasofya meydanındaki büyük ağaçlara fazla karga konmakta ve meydanı telvis etmektedir. Bu kargaların itlâfı belediyece tekarrür etmiştir.

Çocuklar sinemalara kabul edilmeyecek

12 yaşından aşağı çocukların sinemalara girmeleri memnu olduğu halde bir çok sinemacıların bu yasağa riayet etmedikleri anlaşıldığından bu gibilerin tecziyesi tekarrür etmiştir.

Ekmek fiatı

İstanbul Belediyesinden: Martın on altıncı çarşamba gününden itibaren ekmek yedi kuruş on para francala on bir buçuk kuruştur.

Kasaplar Kazanıyor!

Bu sene azaya yüzde 8 kâr tevzi edilecek

İstanbul kasapları Türk Anonim Şirketi heyeti umumiye içtimaı dün yapılmıştır.

Kasaplar şirketinin bu içtimamda komiser olarak bizzat Ticaret müdürü Muhsin Bey hazır bulunmuştur.

İçtimada geçen sene idare heyeti raporu okunmuş ve tasvip edilmiştir. Bundan sonra geçen senenin kâr ve zarar bilânçosu tetkik edilmiştir. Kasaplar şirketi geçen sene pek mucibi memnuniyet bir derecede olmamakla beraber, mevcut buhrana rağmen gene kâr etmiştir. Deri ticaretinin fena bir netice vermesi ve kardan bir kısmının Karaağaçtaki şirketin deri fabrikasına sarfedilmesinden sonra dahi azaya temettü temini imkânı hâsıl olmuştur. Geçen sene kârından bu suretle azaya yüzde sekiz kadar bir kâr tevzi edilebilecektir.

Malûm olduğu üzere Kasaplar şirketi, bundan evvelki seneler de memleketimizde pek az şirkete nasip olan bir kâr temin etmişti.

Ihtikârdan Şikâyet!

Bir müessese müddeiumumiliğe verildi

Müddei umumiliğe ilk defa olarak bir ticaretanenin fiatleri bilâ sebep yükselttiği iddiasile bir şikâyet vaki olmuştur.

Şikâyeti yapan İstanbul mıntakası Ticaret komiseri Bahri Beydir. Bahri Bey Kifidis ticaretanesinden hasta refikası için bir Varis çorabı satın almak istemiş. Bir müddet evvel bu çoraplar 13 lira iken bu defa 16 lira alınmıştır. Bahri Bey hiç bir sebep yokken bu şekilde fiatler yükseldiğinden dolayı aldığı faturalarla Müddeiumumiliğe müracaat etmiştir.

Evlenme

Muharrir Nizamettin Nazif Beyle, muharrir Nudiye Hüseyin Hanım dün Eminönü evlenme memuru huzurunda izdivaçlarını tesçil ettirmişlerdir. Saadetler temenni ederiz.

İktısadî ve malî hafta

İngilterede münteşir gazetelerin hemen kâffesi, bir müddetten beri yaptıkları propagandalarla, İngiliz kambiyosunun tereffüüne yardım etmektedirler. İngilterenin iktısat ve banka âlemindeki büyük adamları da natıkalarını bu maksada tahsis etmiş görünüyorlar. Sterling'in vaziyeti kesbi salâh ettiğini, daha da edeceğinin muhakkak olduğunu; yakında Londranın gene beynelmilel bankerlik rolünü ifa edeceğini; Fransa, para hususunda liberal bir meslek takip etmemek neticesinde, menfaat temin eylemenin yegâne fırsatını kaçırmış olduğunu, ilâh... gibi beyanatta bulunuyorlar.

Bu propagandaların istihdaf ettiği gaye İngiltereye sermaye celbidir. İtiraf etmelidir ki bu gaye tahakkuk ediyor. Kısmen sergüzeşt, kısmen de emniyet aradığı için serseri tabirini muvafık gördüğümüz dünyanın "flottant" sermayesi hali hazırda kambiyo halinde İngiltereye akın ediyor. Sergüzeştcu diyoruz, çünkü vaktile bu sermayeler nasıl sterling'in sukutuna oynadılarsa, öyle de şimdi suudunu bekliyorlar; emniyet arayan diyoruz, çünkü hakikatın bir kısmı sermaye, gerek faiz haddinin yükseldiği ve gerek ahvali siyasiyenin düzeldiği zannile İngiltereyi en emin bir melce farzediyor. Nihayet serseri diyoruz, zira ufak bir bahane ile bu sermaye İngiltereden tekrar geri çekilebilir. Ve zaten sermayenin en korkunç mahiyeti de işte budur. Bu kuvvete hiç bir devlet bankasının altınları karşı koyamaz.

İngiliz kambiyosunun düzelmesine iki sebep daha vardır ki onlardan da bahsetmek icap eder. Birincisi altın hilliyatın İngilizler tarafından satılıp banknota tahvil edilmesidir. Bunda İngiliz seciye ve terbiyei siyasîsinin büyük bir rolü olduğunu itiraf etmek lâzımdır. Bu cins satışların her ay baliğ olduğu mikdar iki buçuk milyon altın sterling tahmin olunmaktadır. İkinci sebep te Hindistandan şimdiye kadar Londraya 32 milyon kıymetinde meskûk altın gönderilmesi, ve sevkiyata elân muntazaman devam olunmasıdır.

Hindistanda mevcut altın stoku 500 milyon İngiliz lirası tahmin edilmektedir. Bu para ne gibi saikler tahtında Londranın yolunu tutmuştur?. Bu, kat'î surette malûm olmamakla beraber, bazı faraziyatta bulunmak mümkündür. Akıllarda kaldığı üzere evvelki sene başlıyan gümüş piyasasının sukutu Hindistana "demonetisé" edilen azim mikdarda gümüş paraların serbest surette satışı sebep olmuştu. Bunun da saiki Hindistanın altın "monometallisme" esasını kabul etmesi idi. Acaba şimdi, bunun aksi istikamette bir muameleye mi şahit oluyoruz; yani Hindistan altın satıp gümüş mü mübayaa ediyor? Bunu zannetmiyoruz, çünkü evvelemirde monometallisme sisteminde bunun mânası olamaz; saniyen bu doğru olsaydı, gümüş fiatinin yükselmesi lâzım gelirdi; halbuki böyle bir hareket te görmüyoruz. O halde bir tek ihtimal kalıyor ki o da kambiyonun sukutundan Hintlilerin istifade etmek istemesi ve meselâ 20 altın şiline mukabil 27 veya 276 şilin kâğıt ederek bununla ucuz fiatte Hindistan sanayiine ait olarak Londra piyasasında bulunan eshamı satın almaktır. On beş sene den beri zaten böyle bir hareket vardı. İngilizler vaktile Hindistanın Dekkan kıt'asında yetişen pamukları iplik ve mensucat haline ifrağ için orada fabrikalar tesis ederek Loncashire fabrikalarına rekabet etmeğe başlamışlardı. Bu fabrikaların pek çoğu bilâhara Hindistanın racaları ve zenginleri tarafından satın alınmıştı; imkân ve fırsat düştükçe de sair sanayi kâğıtlarını ele geçiriyorlardı. İşte zahir başka bir sebep olmadığı için şimdiki altın sevkiyatını böyle bir sebebe atfetmek ıztırarında kalıyoruz.

Malî cihetten İngiltere bu muameleden şimdilik kazanıyor; çünkü altın istoku tezayüt ettiği için bu hal ecnebi dövizi mübayaasını teshil ediyor. Fakat menkul servetinden mühim bir kısmının Hintlilere geçmesi yüzünden de bunların senevî faizlerini kaybedeceği ve binaenaleyh müvazenei hesabiyesi o nisbette tenakus edeceği bedihidir.

* * *

Esham ve tahvilât

Geçen hafta zarfında İstanbul esham ve tahvilât piyasası umumiyet itibarile sterling'in Avrupa piyasalarındaki temayülâtını takip etti. Sterling bir aralık burada 800 kuruşa kadar çıktığı günler "Unifiye" ve onunla beraber "sakellite" kâğıtlar da hayli tereffü gösterdiler. Fakat sterling yükseklikte devam edemedi (dün akşam son muamele 764 kuruş üzerine vukubuldu); bunun üzerine kâğıtlar da beraber sürüklendiler.

Piyasadaki neşesizliğin diğer bir saiki de Anadolu şimendiferleri hakkında deveran eden şayialardır. Hükûmet gerçi 1928 itilâfnamesinin 8 inci maddesinin kendisine verdiği salâhiyeti istimalden başka bir şey yapmak istememiş ise de; bu salâhiyet suitefsir edilmiştir, gûya kuponların tediye edilmeyeceği şeklinde bir mâna çıkarılmak istenmiştir ki bu külliyen hilâfı hakikattir.

Unifiyeyi geçen hafta 59 kuruşta bırakmıştık; dün akşam 52¼ kuruşta kaldı.

Anadoluların fiati şunlardır:

Aksiyon	15,30	lira
Obligasyon	27,90	„
Mümessil senet	22,30	„

İstikrazı dahilî üzerine son muamele 96½ da vukulmuştur.

İş Bankası 9,80 lirada sabittir. Hissei temettüün bu sene bir lira olacağı söylenmektedir.

Rejiler 4,45 de geçen haftaki fiati muhafaza etmektedir.

İttihat Deyirmencilik yarım lira gerileyerek 23 lirada kaldı.

Şark Deyirmencilik 2,80 dir.

Dorkas gene 26,75 liradadır.

Kota harici Mısır kredi fonsiyeleri bir az daha yükseldiler.

1886	tertibi	163	liradır
1903	„	92 ½	„
1911	„	89	„

Altın 925 kuruştur.

K. H.

Milliyet

Asrın umdesi *"MİLLİYET"* tir.

15 MART 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.

Telgraf adresi: İst. Milliyet

Telefon Numaraları:

Başmuharrir ve Müdür 24318

Yazı işleri Müdürlüğü 24319

İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askerî rasat merkezinden verilen malûmata göre hava bugün bulutlu devam edecektir. Yağış muhtemeldir, rüzgâr poyrazdan mütedil kuvvetle esecektir.

14-3-32 tarihinde tazyiik nesimî 769 milimetre en fazla sıcaklık 5 en az sıcaklık 2 santigrat kaydedilmiştir.

FELEK

Maskaralık

Maskaralık mevsimi dünyanın her tarafında ekserî şubat ayına düşer. Maskaralığa heves eden insanların hangi sınıfa ve dine mensup olduklarını tayine hacet yok!. Belki eskiden bu maskaralık, hıristiyanlara mahsus idi. Şimdi bu kayda riayet eden yok! Nasıl Yahudiler Hazreti İsanın doğduğu tarih addedilen yılbaşını tes'it ediyorlarsa hıristiyanların maskaralıklarına da öyle iştirak ediyorlar. Bu sene maskara çok! Hem şık maskaralar var.. Buhrana ve fıkaralığa rağmen güzel kostümlere rastgeliyoruz. Bu maskaraların ekserîsi de kadın... Kadınların neden maskaralığa bu kadar rağbet ettiklerini anlayamadım. İnsanlarda ve bilhassa gençlerde maskaralığa olan bu rağbet bana gösterdi ki; insan bazan her türlü utanma vesıkılma kaytlarından sıyrılmayı bir ihtiyaç olarak hissediyor.Hamamda bütün elbiselerini çıkarıp attığı gibi maskara olunca da her türlü âr ve hayâyı kaldırıyor. Güpe gündüz Beyoğlunun ortasında göbek atıyor.. Bereket versin, yüzündeki maskeye.. Bu maskaralık etüdünden aldığım neticeler:

1 — Maskaralık, utanmamak ve hayasızlık ihtiyacının tatmine vesile veren şık bir itiyattır.

2 — Maskara, serbestîsini maskesine medyundur..

3 — Maskeli maskarayı kimse ta'yip etmez. Demek: Hayatta insanın bir maskesi olması makbul bir şeydir..

4 — Maskeli ve kostümlü maskaralar, mevsimlik maskaralardır. Daimî maskaralar, maske kullanırlar.. Deriden.. Fakat kostümleri ve mevsimleri yoktur...

5 — Eğer her utanan adam, her utanmazlık eden adam maske ve kostüm giyseydi, dünya daima bir karnaval manzarası arzederdi.

Arslanlar

Yüksek kaldırımdan dönüyordum. Bir dükkânın önünde, ne yapacağını bilmeyen ve mutasıl olduğu yerde dönen bir ufak ayı yavrusu ile yanındaki genç bir adam nazarı dikkatimi celbetti... Durdum ve anladım.. İçeride de on kuruşa seyrettirilen arslanlar varmış.Arslan değilim.Ve olmak hevesim de yoktur... Buna rağmen arslan olmadığıma da şükrettim. Arslan olup Afrikanın kız oğlan kız orman ve çayırlarında hükmetmek var, bir de İstanbulun Yüksekkaldırımında bir küçük ayı yavrusunun reklâmile 10 kuruşa teşhir olunmak var..

Arslanın da talilisi ve talisizi oluyor.... Derler ki; herkesin gönlünde bir arslan yatar... Çoğumuzun gönlünde yatan arslanın bu Yüksekkaldırımda on kuruşa görülen arslandan farkı yoktur..

Radyoda meddah

Ben radyonun ve hususile bizim radyonun en hararetli taraftarlarındanım. Buna rağmen bir noktaya ilişmek zaruretinde kaldım... Birkaç zamandır, radyoda, Darülbedayi artistlerinin bazı "Skeç" lerini dinliyorduk. Son zamanlarda bu skeçler, bozula bozula meddah halini aldı hem de kötü meddah... Aile içinde dinlenmesi hoş görülmeyecek soğuk cinaslardan sarfınazar taklit itibarile de maatteessüf kıymet arzedemiyen bu çeşit şeylerden vazgeçmek lâzımdır. Taklit ile tuhaflığı cemetmeyi biz de anlıyoruz. Fakat bunu hiç olmazsa Darülbedayi ismi altına vermemeli ve Naşit gibi bihakkin ehil adamlara yaptırmalı... Acaba bunları yapanlar, tuhaflık yaptıklarına mı kaildirler?..

Telefon hakkında yazı yazan kariimize

1 — İmzanızı atsanız çok daha iyi olur. Hitap ederken "Sarı çizmeli Mehmet Ağa demeğe mecbur oluyorum.

2 — Bahsettiğiniz fıkrayı biliyorum. Sırası gelince istifade edeceğim. Hatırlatmanıza teşekkür ederim.

3 — Telefon şirketinin para hesabı için ne deseniz haklısınız... Lâkin her şeye rağmen o çayır çayır parasını alıyor... Hürmetler.

FELEK

Davetler

16 mart ihtifali

İstanbul Halkevi Reisliğinden: İstanbulun işgali meş'umuna müsadif 16 mart çarşamba günü Eyüpte şehitlikte yapılacak ihtifale İstanbulda bulunan meb'usanı kiramın teşriflerı rica olunur.

Şehitlikte toplanış saat 14,30 dadır. Saat 13,40 da davetlilerin azimet ve avdeti için köprü Haliç iskelesinden bir vapur tahsis olunmuştur.

HİKÂYE

Böyle anlayorlar

— Fransızcadan —

Robert'le ben büyük müzenin salonlarını dolaşıyorduk. Bir tablonun önünde bir gurup birikmiş: "Ne güzel resim. La Joconde,, metelik verir gibi bir milyon veriyorlar,, diye hayran hayran tabloyu seyrediyorlardı.

Galiba bu kıymetli tabloyu daha fazla seyretmek istiyorduk ki müze kapandıktan sonra bile içeride kaldık.

Gece yarısı sokağa çıkmıştık. Robert pardesüsünün altında kıymetli tabloyu götürüyordu.

— Aman, çabuk, kaçalım! diyordu. Bekçi nerede ise işin farkına varıp haber verirse, yirmi dört saat sonra, kendimizi kodeste buluruz.

— Dıvarda ne kadar küçük görünüyordu. Fakat koltuğun altına girince ammada büyüdü.

Leonard de Vinci'nin bu meşhur tablosunu kâh Robert, kâh ben koltuğumuzun altına alarak sabahlara kadar Paris sokaklarını dolaşamazdık. Nihayet Etoile meydanına gelmiştik. Robert'i ikaz ettim. İhtiyatlı hareket etmiş olmak için tabloyu derhal arkadaşımın Magenta bülvarındaki odasına götürmek icap ediyordu.

Concorde meydanına geldiğimiz zaman Robert birden bire durdu. Bir adım daha gitmek istemiyordu. Bu sefer o beni iknaa çalışıyordu. Bir tek çarei hal gösteriyordu. Tabloyu benim Anteuil'deki çatı altına götürmek daha muvafıkmış.

Elli defa bülvarları bir aşağı bir yukarı dolaştık. Çünkü bülvarın tepesinde ben fikir değiştirdikçe aşağısında Robert fikir değiştiriyordu.

Güneş doğmuştu. Bir yerde durduk. Hâlâ ne yapacağımıza karar verememiştik. Bir adam gördük. Başındaki kasketin kenarında "Millî güzel san'atlar cemiyeti,, yazıyordu. Bu adam bize yaklaştı. Robert'e dedi ki:

— Galiba salona resim getirdiniz. Fakat çok erken getirdiniz. Büro on dakika sonra açılacak. Maamafih zararı yok. Arkamdan gelin.

Şaşırmıştık. Kendimizde itiraz edecek kuvvet bulamadık.

Grand - Palais'nin koridorlarında diğer birçok adamlar bekleşiyorlardı. Hepsinin de kollarının altında bir resim vardı. Acaba onlar da bu tabloları kendileri mi boyamışlardı. Orası malûm değil!

Bizi çağıran adamın arkasından bir yazıhaneye girdik. Bu adam derhal bir defter açtı:

— Artistin ismi? İmzayı iyi okuyamıyorum. Vin.. Vinci değil mi? Tablonun ismi?. Madam kimin resmidir bu,

Bu suale ikimizden birinin cevap vermesi lâzımdı. Ben söyledim:

— Canım Madam J... nin resmidir dersiniz.

Adamcağız tablonun üzerine bir numara yapıştırdı: 5231 bize de ayni numaralı bir marka verdi ve sonra kapıyı gösterdi:

— Pazartesi günü geliniz. Tablonuzun sergiye kabul edilip edilmediğini o gün öğrenirsiniz.

— 2 —

Yedi gün geçti.

— Allahım ne yapacağız? Tabloyu bıraksak bir türlü, bırakmasak bir türlü..

Fakat sekizinci gün tahammül edilmez bir hissin sevkile sergiye gittik.

— 5231 numaralı tablo mu? Zannederim mösyö Vinci'nin tablosu değil mi?

Robert:

— Evet, dedi, mösyö Vinci benim.

— Biraz oturunuz. Daha Madam J... nin tablosu hakkında bir karar verilmedi. Jüri heyeti şimdi başka tabloları tetkik ediyorlar. Zannıma kalırsa, sizin tabloyu kabul etmiyecekler galiba..

Dehşetli korkuyorduk. Yüzümüzün sarılığı bereket versin, nazarı dikkati celbetmiyordu. Zira yanı başımızda duran diğer ressamlar da bizden daha az müteheyyiç değil diler.

Onlar: "Şu jüri bizim tabloyu dikkatle tetkik etse,, diye düşünüyorlardı. Biz ise aksini düşünüyorduk. Her dakika bizi belki de felâketli bir neticeye doğru yaklaştırıyordu.

Jürinin bulunduğu salonun kapısı açıktı. İçeriye doğru şöyle bir göz attım. İhtiyar bir adam diyordu ki:

— Tablo konacak dıvarların mesahai sathiyesi 6,240 metre 23 santimetredir.

Bir başkası cevap verdi:

— Hayır, 6,523 metre.

İkisi birden karar verdiler:

— Demek ki daha 281 metre 77 santimetre için tablo kabul etmek lâzım. .

Bir garsonu çağırdılar:

— Devam.. Gelen resimleri göndermeğe devam edin.

Daha yirmi tablo kabul edildi. Bizimki de bu meyanda idi.

— 3 —

Artık serginin küşat günü yaklaşıyordu. Resmi küşattan bir gün evvel gazetecileri ve san'at münekkitlerini davet ettiler.

Ertesi gün gazeteleri kapıştık. Bir gazetenin san'at münekkidi şöyle yazıyordu: "Vinci isminde bir zatın yaptığı Madam J..... nin tablosu önünde beyhude kalmışım. Resimde san'at namına hiç bir kıymet görmedim. Müphem bir boya yığını.. Jürinin bu resmi nasıl olup ta sergiye kabul ettiğine hayret ediyorum."

Diğer bir münekkit te şöyle diyordu: "İmzaya baktım. Vinci diye bir şey.. Yaptığı resim ne iyi, ne fena! Herhalde yenilerden.. Maamafih istidat sezili yor."

Diğer gazeteler ise, tablomızdan hiç bahsetmiyorlardı. Demek ki tabloyu bahsedilmeyecek kadar değersiz bulmuşlardı.

— 4 —

Serginin kapanacağı gün geldi. Resim teşhir eden ressamlar hükûmetin kendi tablolarından satın almamış olmasına teessüf ediyorlardı. Bizim de yegâne endişemiz, tablomuzu herhangi bir adamcağıza müsait şeraitle satmaktan ibaretti.

Sonuncu gün tablo koltuğumuzda sergiden çıkıyorduk. El bisesi kareli bir adam bize yaklaştı. İngilizce bir şive ile dedi ki:

— Götürdüğünüz bu tablo büyük müzeden geliyor. İnkâr etmeyin. Biz İngilizler, siz Fransızlara benzeriz. Eğer bu resim İngiliz müzesinde olsaydı ben gene tanımazdım. Fakat Paris müzesinin bütün tablolarını tanırım. Bu sergi açıldığı gün tablonuzu gördüm ve tanıdım. Sabırsızlıkla serginin kapanacağı günü bekliyordum. Alın, şu banknotları.. Milyon paradır bu! Sizin olsun. Fakat tablo da benim..

Bir arabaya bindik. Robert'le ben doğru büyük müzeye gittik.

Hayret! Gazeteler Leonard de Vinci'nin çalınan meşhur tablosundan bir kelime bile bahsetmemişlerdi. Müzeye girdiğimiz zaman, iki ay evvel çaldığımız tablonun yerinde ayni kıt'ada başka bir tablo gördük. Çerçevesi biraz yeniye benziyordu. boyası da tazeydi. Adeta bayılacak gibi olmuştuk. Bu tablonun önünde bir çok insanlar toplanmışlar: "Ne güzel resim? La Joconde.. Bu tabloya metelik verir gibi bir milyon veriyorlar." diyorlardı.

RADYO

Bugünkü program

İstanbul — (1200 metre, 5 kilovat) 18 gramofon, 19,5 Hafız Burhan B. heyeti tarafından alaturka konser, 20,5 gramofon ile opera parçaları, 21 ikinci kısım alaturka saz, 22 orkestra.

Bükreş — (394 metre 16 kilovat) 20 orkestra, 20,30 konferans, 20,45 şarkı.

Belgrat — (429 metre 2,5 kilovat) 19,55 radyo musahabesi, 22,50 Moskova otelinden naklen akşam konseri.

Roma — (441 metre, 75 kilovat) 20.05 gramofon, 20,45 Napoliden naklen hafif konser, 22 Butterfly.

Prağ — 488 (metre, 120 kilovat) 19,40 Brünodan nakil, 20,45 Die Knospe operası.

Viyana — (517 metre, 20 kilovat) 19.45 muhtelif lisanlarda gramofon ile şarkı, 22,10 gün haberleri, 22,25 akşam konseri .

Peşte — (550 metre, 23 kilovat) 19,30 operadan naklen Janos Vitez operası.

Varşova — (1411 metre, 158 kilovat) 19,35 gramofon, 19,45 radyo gazetesi, 20,15 Macar şarkıları,22,50 dans.

Berlin — (1635 metre, 75 kilovat) 20 siyasiyat haberleri, 20,30 senfoni, 22,20 Hamburgtan nakil,

SİNEMALAR

YARIN AKŞAM

Elhamra sinemasında

ANDRE DAHL 'in eğlenceli eserinden alınmış

Daha Ölmedin mi

(QUAND TE TUES-TU?)

filmi, herkesi eğlendirecektir.

Binlerce dolar sarfile vücuda getirilen muazzam bir temaşa,emsalsiz bir musiki,yüzlerce dilber rakkase ve BERT WHEELER ve ROBERT WOOLSEY namındaki çifte komikler yarın akşam

OPERA SİNEMASINDA

ÇİNGENE HIRSI

(Jalousie Tzigane)

Büyük renkli filminde görüneceklerdir.

Yarın akşam

MELEK Sinemasında

GRETA GARBO

Solmuş Güller

(Romance)

Tamamen sözlü filminde

Pek yakın a "KÜÇÜK DAKTİLO,, filminin yıldızı

MARY GLORY

Düşes Olacaksın

(Tu seras duchesse)

filminde

Dr. Celâl Tevfik

Zührevî ve idrar yolu hastalıkları mütehassısı: Sirkeci, Muradiye caddesi No. 35. Her gün saat 14-18.

konferans

İstanbul Halkevi Reisliğinden: Martın 17 inci perşembe günü saat 16 da doktor Abdullah Cevdet B. tarafından (Güstav Lübon) ve eserleri hakkında mühim, tahlilî bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

İHTİRA İLÂNI

" Trikolardan ve ilmikli mensuccattan düşen ilmikleri tutmak için dişli iğne" hakkındaki 27-3-1929 tarih ve henüz beratı alınmamış olan ihtirayi bu defa mevkii fille konmak üzre ahere devrüferağ edileceğinden talip olanların Galatada Çinili Rıhtım Hanında Robert Ferriye müracaatlar ilân olunur.

Ittihadı Millî

TÜRK SİGORTA ŞİRKETİ

Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi icra eyleriz.

Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir.

Merkezi idaresi: Galatada Ünyon Hanında

Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.

Tel: Beyoğlu : 4887

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

Haydarpaşa ve Üsküdarla civarında mukim demiryollar memurininin tedavileri zımnında her gün gidecek doktorlar için bir sene müddetle ve alenî münakasa ile bir otomobil kiralanacaktır.

Bu işe talip olacakların Haydarpaşa işletme müfettişliği kaleminden tedarik edecekleri şartnameyi okuyarak 26 mart 932 cumartesi günü saat 15 te mezkûr müfettişlikte icra edilecek münakasaya yüz lira teminat akçesini hamilen iştirakleri ilân olunur. (947)

Milliyet'in Edebî Romanı: 39

GÖZYAŞLARI!.

Etem İZZET

— Daha bir iki gün..

Demekle savuşturdular.

— Gardiyanlar bile benimle konuşmuyorlar. Bari kitap okuyabileyim. Bir iki insan yüzü göreyim. Bana kitap gönderin!.

Dedim. Ona itiraz etmediler:

— Hay hay. Kitap okuyabilirsiniz!.

Dediler. Buna da teşekkür amma, kitap olmaz ise ne okurum?.

Bir hafta sonra..

Üzerimdeki tazyik biraz hafifledi.

Müsait bir hava var!.

Galiba kurtulacağım..

İhtilâttan tecrit!

Mektuplarım verilecek. Gazete okuyabileceğim. Gelen olursa konuşacağım. Tevkifhane içinde gezebileceğim! Ben bu şartlara göre kendi kendime hükmediyorum:

— Kurtulacağım!.

Ya hakikat te benim dediğim gibidir. Yahut ta onlar için artık kendi hesaplarına benden sorulacak öğrenilecek bir şeyleri kalmadı!.

— Ne isterse yapsın!.

Diyorlar. Fakat her halde benim içime doğan: Kurtulmak. Ortada:

— Fol yok, yumurta yok...

Dedikleri gibi hiç bir itham vesikası olmadan bana ne yapabilirler, beni nasıl muhakeme edebilirler?

Tahkikat!

İsticvap!.

Haydi bunları sineye çekelim. Fakat, bundan ötesi günahın büyüğü olur!.

. . . .

Gardiyan bir sürü mektup getirdi. Eş, dost, seven, tanıyanlar:

— Geçmiş olsun!.

Diyorlar. Daha geçmedi. Fakat:

— Mersi!.

Elbette geçecek. Geçmiyen; kalbimi delik deşik eden, beynimi zorlayan yalnız bir derdim var: Naran.

Onun sevgisi!.

Onsuz olmak..

Ona tutkunluk!.

Getirilen mektupların içinde onun da bir iki satırı var:

— Çok üzüldüm. Dehşetli müteessirim. Seni görmeğe geleceğim!.

Diyor. Bu mektup beni çıldırttı, yeniden bütün dertlerimi tazeletti. Gözlerimin önüne onu getirdim, saatlerce ondan dım, ezildim, büzüldüm.. Bir sinir kasırgası içinde kıvrandım durdum!

Hâlâ da böyleyim!.

Ertesi gün:

— Naran.

Naran!.

Naran..

Diye çırpındığım dakikalardı. Arzularımın bu kadar nufuz ve kudret hâkimiyeti gösterdiği bir anı daha bütün ömrümün içinde hatırlıyamıyorum!.

Kendimden geçmiş bir haldeydim ve.. hep onu düşünüyordum.

Gardiyan geldi:

— Sizi bir hanım görmek istiyor..

Dedi.

— Kim?.

Nerede?.

Nasıl kadın?.

İsmi ne?.

Diye sormadım. Biliyordum. Oydu. Ondan başkası olamazdı. Deliye döndüm. Şaşırdım, ezildim

— Hani?.

Dedim.

— Müdür Beyin odasında konuşacaksınız!.

Cevabını verdi. Ve.. ilâve etti:

— İstiyorsanız gidelim!.

İstememek mi?. Bunun imkânı mı vardı?.

— Haydi..

Dedim. Ve.. gardiyanın peşine düştüm.

* * *

Müdürün odasındaydı.

Görür görmez haykırır gibi:

— Naran..

Dedim. O da ayağa kalktı. Çırpınan bir sesle:

— Ruhi..

Dedi. sarıştık ve.. öpüştük!

* * *

Müdür nazik bir adam. Bizim içli dışlılığımızı görünce ikimizi odada yalnız bıraktı.

— Çok üzüldüm!

Ne olsaydı bu kadar müteessir olmazdım.

Mektubumu yazdıktan sonra bir iki defa geldim. Bırakmıyorlardı. Bugün telefon ettim. Gelebilirsiniz.. dediler!

Zavallı Ruhicik!.

Dedi ve.. ilâve etti:

— Hepsi geçer.. Üzülme..

— Senden başka hiç bir üzüntüm yok.

Dedim. Sordum:

— Ne yapıyorsun

Beni düşünüyorsun değil mi?.

Beni unutmıyacaksın değil mi?.

Ve.. ona anlattım ki:

— Senin sevginden emin oldukça hiç bir şey bana tesir etmez. Beni inandır. Seni seviyorum, bana güven.. de canımı alsınlar. Korkmam ve üzülmem. Ve.. onun yanaklarına yanaklarımı yasladım saniyelerce hiç bir şey düşünmeden o yanaklardaki gül, bahar, çiçek, neş'e, hayat; ümit kokusunu aldım, ciğerlerime sindirdim.

* * *

Korka korka ona sordum:

şeyler söylemiştim. Bunların çoğu ifşa edilmiş vaziyette. Ben de bunun için tevkif edildim. Meselâ Almanlarla yaptığımız muahede. Acaba ağzından bunları kaçırmış olmayasın?.

Hemencecik suratı karma karışık oldu. Kızdı:

— Teessüf ederim!. Ben çocuk muyum?.

Dedi. Ve.. ilâve etti:

— Eğer bir defa daha bana böyle bir şey söylersen ölünceye kadar yüzüne bakmam!.

Ve.. tabiî derhal lâfı değiştirdim, söylediğime sonuna kadar pişman, hemen yalvarmaya başladım:

— Tövbe Narancığım!.

Bir daha ağzımı bile açmam!..

Hani şöyle bir ihtimal.. diye dilimin ucuna gelmişti!.

Sen üzülme!..

Ben senin için böyle bir şey nasıl düşünebilirim?.

SANAT

SAN'AT ÂLEMİNDE

Muhiddin Sebatî

Gözlerimde henüz kurumamış yaşlar.. Size onun meziyetlerini sayacak, kıymet ve ehliyetinden haber verecek değilim. Şimdi sadece onun için ağlamak istiyorum. O kadar.

Doğurduğu yavruyu boğan hangi vahşî hayvan tanırsınız? Ne baldıran otlarının diplerinde sürünen kertenkeleler, ne sivri dişli, uzun tırnaklı sırtlanlar böyle bir cinayet işlemediler. Onu biz öldürdük.

Ya!... bilir misiniz? Onun ölümünde hepimizin hissei iştiraki vardır. Onu biz öldürdük. Biz, siz, onlar, hepimiz.

Evet. İnziva ve feragat için de, kimsesiz, yapayalnız, öksüre öksüre kirpiklerini ebediyyen kapayan Muhittin Sebati celile ölmedi. Onu biz öldürdük İlk öksürdüğü günden, son nefesini tükettiği güne kadar cemiyetin ona yaptığı kötülükler hudutsuzdur. Göztepede bir pansiyon odasında geceleri buhran nöbetleri içinde onu yalnız, bakımsız ve parasız bırakan biziz. Başucunda ne ana, ne baba, ne kardeş, ne arkadaş..

Sanatoryomun bir kapısından girip öbür kapısından çıkarılan ve itinasız hastahane koğuşlarında ciğerleri sızlayan, kanayan Muhittin, kendisini kucaklamak isteyen cemiyeti beşeriyenin kenetlenen kolları arasında boğuldu ve can verdi. Onu biz öldürdük.

Çamur yapıp ebedileşecek eserler yaratacağı toprağı tırnaklarımızla kazarak, onu ellerimizle gömdük. Cinayetimizin mahsulünü ortadan yok etmek için bu ne gayret?

Acıdan, ıztıraptan, yanlızlıktan, öksürükten kıvrandığı inzivasında onu bir defa bile aramayanlar o gün cenazesine koşuştular. Bu ne tehalük?

Döşeklerinde rahat uyuyan ve onun ölümünde hissei iştiraki olanlara müjdeler olsun Muhitin Sebati öldü. Artık coşamaz, söyliyemez, resim yapamaz, heykel yapamaz, artık haksızlığa dil uzatamaz. Buyurun meydan sizin efendiler!

Ve beni dinleyiniz, iyi dinleyiniz aziz karilerim: Aramızda daha böyle ciğerleri delik deşik olmuş ne yavrular var. Kesik kesik öksüren, kan tüküren genç kabiliyetler var ve buna inanınız.

Onlar öldüğü zaman ardından onları gömmeğe böylece koşacağız. Muhittine gelince: O temiz bir insandı. Öldü. Allah rahmet eyleye.

Elif NACİ

Edirnede Gazi heykeli

Edirne Erkek Muallim mektebi resim muallimi Heykeltraş Ratip Âşir B. in mektebin holüne rekzedilecek olan Gazi Hazretlerinin bir heykelini yapmakla meşgul olduğunu Edirnede çıkan Millî gazetede okuduk. Ratip Âşir Bey memleketimizin iftihar edeceği san'atkârlardan biridir. İstanbul Güzel San'katlar akademisinde senelerce çalışmış ve nihayet Avrupa müsabakasında birinciliği ihraz ederek Parise gitmiş ve orada Bourdelle'in yanında çalışmıtşır. Memlekete avdet ettiği zaman kendisi Edirne Muallim mektebinde resim hocalığına tayin edilmişti. Elyevm Ratip Âşir Bey Edirnededir ve

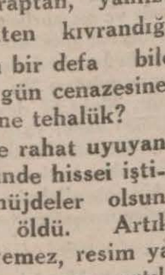

Ratip İşir Bey

Heykeltraş gözile

DEHA VE TEKNİK

2

Biraz "Modleur,, olmakla beraber kuvvetli bir forme ci heykeltraş olan Rodin üç büyük adam yetiştirdi, Bourdelle, Maillol, Despiau.

İlhamını Arkayik Yunan ve Gotique san'atinden alan Bourdelle'i yeni san'atin sırfen plastik düşüncesini ortaya koyan bir heykeltıraş olarak alamayız. Çünkü Bourdelle heykel tekniğini tanımayan bir dahidir. On da Arkayik Yunan san'atinin yalnız işçiliğini kopya eden bir "surface" ı görürüz. Daima biribirine kaynamayan hacimler fazla edebiyat içinde boğulup gider ki; modern san'atin mefkûresine tamamen bir tezat teşkil eder.

İşte Bourdelle'in en güzel eserlerinden biri olarak zikredilen Chemps - Eliysées tiyatrosunun fresquelerden biri.

Yukarıda kadının başından başlayıp kolundan bacağına, oradan erkeğin ikinci plânda kalan bacağından aşağı inerek, müstatili iki müsavi müsellese ayıran hatta mukabil diğer köşede, erkeğin sırtından başlayıp bacağından aşağı inerek, kadının bacağından öbür uçtaki zaviyeye kadar uzanan hattı belki bir kompozison fikridir. Fakat bir sakın üzerinde iki dal gibi ayrılıp yukarıda yapraklanan ağır kütleler aşağıdaki biribirine müsavi kuvvet ve eb'ada bir sürü küçük siyah beyaz mütevazi hatlarla mukabelesi tevazün hasıl etmemiştir. Daima mail ve yuvarlak hatlar ve hacimlara mukabil büyük şakulî bir hat olmaması; iki vücudün üst tarafını dallandırıp budaklandırarak maillerin hep bir tarafa gitmesine sebep oluyor. Bu belki dans mevzuunun hareketini ifade ediyor:

Fakat kütle vahdetini kaybettirerek heykel mefhumunu unutturmuş oluyor. Çin, Hint, Java asârını tanıyanlar bilirler ki, birçok dans ve harp mevzuunda olan hareketli heykeller mevzuunun bütün icabını görtermekle beraber hiç bir zaman yekpare bir taş vücude getirmeği unutmamışlardır. Bu bize bazı exentrique olamk istiyen san'atkârların dediği gibi; ifade için heykel tekniğini atmak icap etmediğini gösteriyor.

"Bourdelle,, in fazla şişkin olan "Penlope,, nde Marsilya Operası alçak kabartmalarında bilhassa birçok portrelerinde vahdetsizlik, forme'sizlik çok göze batar.

Bourdelle bütün bu eserlerinde Pujet gibi, Barpeau gibi, bir şairdir. Heykeltraş değildir. Fakat Bourdelle'in bir eseri önünde hürmetle eğilebiliriz ki; o da Ceneral Alvear için yaptığı abidedir. Orada başka bir milletin hissine hizmet eden bu san'atkâr yalnız güzel mefhumunu aramıştır.

Bourdelle'den "Maillol,, a geçmeden evvel heykelin kütle ve forme olarak iki unsuru olduğunu söylemek icap ediyor.

Uzanmıs yikanan kadın Maillol tarafından

Mme Othon Frietz'in portresi Despian tarafından

Yetmiş asırlık heykel tarihinde daima her heykeltraşın ikisini yapmakla beraber birinde kuvvetli olduğunu görürüz. Halbuki yeni san'at bunu tamamile biribirinden ayırmıştır. Bütün eserlerinde Michel Ange'ler Pujet'ler gibi sathî yapan Bourdelle yalnız Ceneral Alvear abidesinde kütleci dir.

İşte Maillol'i kütleçiliğin şaheserlerini yapan en büyük heykeltraşlardan biri olarak almak icap ediyor ki; Kübizm'in esasını ortaya koymuştur. Fakat Kübizm yalnız heykel unsurlarını düşünerek modelin hayatını unutmak gibi bir hata ya düşer. Halbuki kütle âhenginden başka bir şey düşünmeyen Maillol'da modelin hayatı da vardır. Yani modeli hayvan ve malzemesi madendir. Muhakkak ki Maillol'da Rodin nin içten dışarı çıkan müthiş ve metin teşekkülâtı yoktur. Fakat buna mukabil Rodin'de bulunmayan şayanı hayret bir kütle ahenk ve kompozisyonu vardır.

İşte bu uzanmış yıkanan kadın heykeli başın vücudile; vücudün kollar ve bacaklarla güzel bir tevazünü, sonra baştan inen şakulî bir haome mukabil bacağın ona mütevazi olarak konulup diğer biribirine zıt olan mail hacimleri bu mütevazi elle biribirine güzelce bağlaması bize gösteriyor ki; Maillol her şeyden evvel kütle vahdetini düşünmüş, hariç kısımlardaki çamur parçalarının şaklabanlıklarla uğraşmamıştır. Mevzuun hususî olarak ehemmiyeti yok. Burada yıkanan kadının mevzu hususiyeti değil, güzellik hususiyeti vardır. İşte bu asırlardan beri unutulmuş bir heykel hakikatini ortaya koyuyor.

Ve Despiau'yu burada Maillol'da olmayan heykel unsurunu itmam eden bir diğer büyük heykeltraş olarak bulacağız. Denebilir ki; Despiau Rodinin bir devamıdır. Fakat Rodin'de biraz bayağı olan forme'ler Despiau'da asil bir çehre almıştır. Bilhassa harikulâde portrelerini gördüğümüz Despiau'da, düz ve yuvarlakların biribirini şayanı hayret bir zevkle takip etmeleri, teşekküllerin içeriden dışarıya taşan sağlamlığile beraber, en fazla aranılmış ve seçilmiş olmaları, gösterir ki; Despiau forme güzelliklerle sırfen plastik bir san'at vücude getirmek isteyen bir heykeltraştır.

Mme Othon Frietz'in portresinde forme'lerin metanet ve güzellikleri denebilir ki; bir Mısır heykelindeki kadardır. Gözlerde, dudaklarda, burunda, saçların, alnın, yanakların teşekkülünde içten gelen şayanı hayret bir dessin'nin salâbeti bize pek güzel ispat eder ki; Despiau'da Barri'nin Rodin'nin

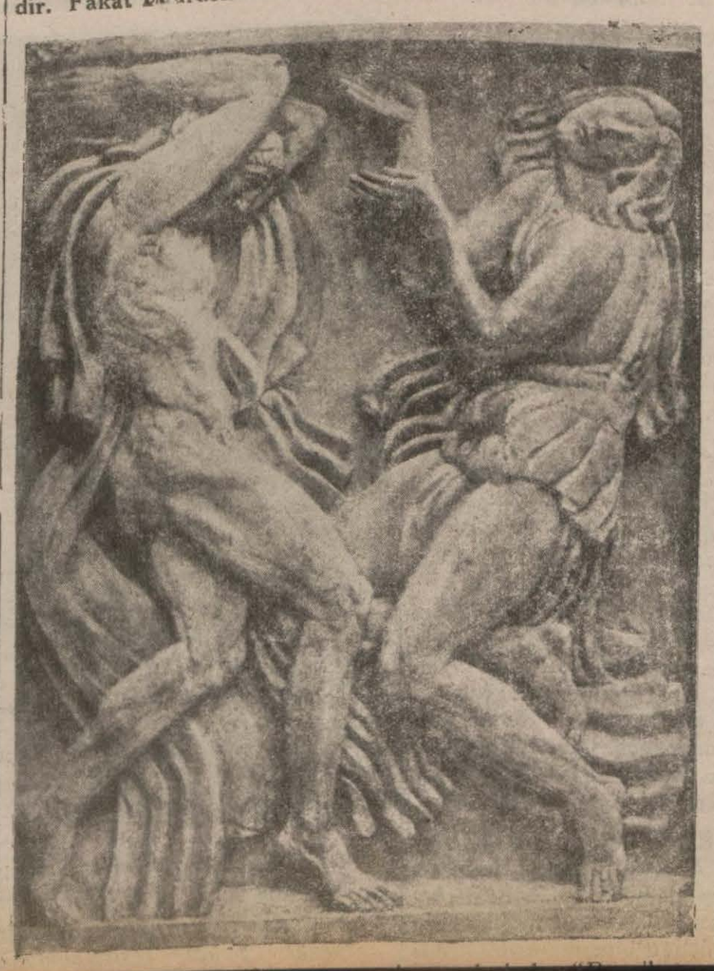

Tezyini san'ata Dair

Yaşıyoruz: Ve yaşadığımız zaman zarfında giydiğimiz elbisenin oturduğumuz evin ve buna mümasil bilcümle levazımatımızın küçük bir kelime ile hülâsa edersek süslü, gösterişli, yani tam manasile müzeyyen olmasını arzu ederiz. Bu gayet tabiî ve gayet mübrem bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyaçtan hiç bir kimse ve hiç bir cemiyet vareste kalamaz.

Hattâ iptidaî bir tip olarak tasavvur ettiğimiz vahşî kabail dahi: Binaenaleyh iptidaî insanların bile böyle ziynet hislerinden tezyinat telâkkilerinden mahrum kalmadığını gördükten sonra, mütekâmil ve medenî bir cemiyetin bundan uzak bulunmasını tahayyül etmek kimsenin hatırından bile geçmez. Zinet ihtiyacının ruhî vasıflarını ve tahlillerini pisikolojiye terkederek biz asıl güzel san'atlar zümresinin bir şubei mahsusasını teşkil eden tezyinî san'atlar noktasından görüş ve tahlillerimize devam edelim: Evvelâ tezyinat nedir?.. Ve niçin tezyin ederiz?.. Gibi bir takım sualler karşısında bulunduğumuzu hatırlıyalım. Tezyinat nedir?. Tezyinat bir san'attır. Bütün zevklerimizi, arzularımızı, temayüllerimizi ifade eder. İzah edelim: Bir ferdin giyinişi belki tabiata intibak ve şahsını hıfza müstenittir. Fakat lüks bir cemiyette gerek kadının ve gerek erkeğin giyimi o sosyetenin ve o şahsın zineti temayülü icabatındandır ki ondan hiç bir zaman geri kalmak istemez: Ve hattâ denebilir ki bu giyim bir zinet esası o şahsın hal, mevki, zevk ve temayüllerini tamamı tamamına ifade eder: Bir baloya âdi bir kostümle gitmek oranın zevk ve intizamını ihlâl etmek demektir ki bu da oranın kendi bünyesine ithal ettiği tezyinat esasına tevafuk etmemesi keyfiyetini intaç eder : Tezyinat mefhumunun yalnız bu hususta değil cemiyetin diğer bilcümle hususatına da ayni muttarit ve ahenktar tesirini icra ettiğini görürsünüz. Meselâ mimaride, bahçecilikte, şehircilikte ve bediyecilikte ayni tezyinat fikrinin ayni güzel ve hoş görünme fikrinin hâkim oilduğunu her zaman için müşahede ettiğimiz vakidir. Mimar bina yapar, fakat onda esas olacak fikir dahilî ve haricî tezyinattır.

Meselâ bir bahçeyi alalım: O bahçenin taksimatı muhtelif çiçeklerin ekilme tarzile o bahçeye verilecek şekilde yine hâkim olacak esas fikir bahçenin güzel görünme ve tezyin edilmesidir. Ve bilâhara bunları ayrı ayrı izah ederiz.

Lâkin şunu da ilâve edelim ki: Tezyinat san'atini güzel san'atların bilcümle şuabatından belki daha mühim ve esaslı bir surette müşahede edebiliriz: Meselâ tarihin kabul ettiği taş, tunç ve demir devirlerinde bile insanların her günkü hususata raci ilk ihtiyaçlarını elde ettikten sonra, bunları bir takım resimlerle süslemek iştiyakını duymuşlar ve bilhassa demir devrinde daha güzel müzeyyenat yapmışlardır ki, bunda ilk zevkin daha ziyade resim ve diğer nefis san'atlardan evvel tezyinata müteallik olduğunu göstermektedir.

Burada bir cümle ile derizki, resmetmek hevesi tezyinat iştiyakından doğmuştur. İşte bütün bu mülâhazalarla tezyinat san'atinin mebdei tâ kablettarih ezmineye kadar uzandığı tahakkuk etmiş bulunuyor zannındayım.

Desinatör ve Dekoratör
S.

kendisinden evvel gelenlerin et ve sırıtmalarını atarak, forme'nin muazzam bir abidesini vücude getirmiştir.

ZÜHTÜ

Franz Hals'ın hayat ve eserleri (1580-1666)

[Geçen nüshadan mabat ve hitam]

1616 da bir nişancı gurubunun portresini yaptı. Bu gurubta on iki zabit görülür. Bu eserin muhite yaptığı tesir bir çok gurubların müracaatını intaç etti. O zaman Holande de sosyalist, siyasî ve artistlerden mürekkep ayrı ayrı bir çok gurublar vardı. Ediplerden ve artistlerden mürekkep bir guruba Franz'i kardeşi Dirkle beraber âza kaydettiler.

İki kardeş eğlence ve sefahet sahnelerinin tasvirinde bu gurublardan etüd yapmak hususunda çok istifade ettiler. Yine ayni sene (Üç neş'eliler) namındaki eserini yaptı. Böylece seneler geçiyor. Franz Hals kalabalık ailesi arasında mes'udane yaşayordu. Çocukları deniz kenarında oynarken bunların güzelliklerinin tesiri altında onların güneşten yanmış yüzlerini bir çok defa (Küçük balıkçılar) namile tasvir etti. 1620 senesi Haarlen'in zengin ailelerinin portrelerini yaptı. 1622 den 1624 senesine kadar yalnız üç portre yaptı. Birisi kendi portresi, diğeri karısı ile yine kendi portresi diğeride (Gülen süvari) atlı eseridir. En sevdiği modeller şen ve neş'eli çiftlerdi ki hiç bir menfaat düşünmeden bunları kendi zevki için yapardı. (Şen taam) namındaki eseri bunu isbat eder; burada ressamın açık ve vazih mizacile kendi daimi neş'esini tehayyül ettiği görülür. Karısı kendisinden gizli sefahet ve eğlencelere devamına göz yumardı. Bahsettiğimiz portreyi yaparken büyük bir itina ile kocasını giydirmiş, süslemiş ve pozuda kendisi vermiştir ki bu sırada aile büyük bir refah içinde idi.

Elyevm Lodra'da (Vallace) koleksiyonunda (Velasquez) ve (Rembrant) in eserlerinin yanında bulunan (Gülen süvari) namındaki eseri bu büyük üstadın eserleri arasında kıymetinden bir şey kaybetmiyor.. Daimi portre siparişlerinden canı sıkılmağa başladı. Etrafında kendi zevkini okşayan temiz ve sıhhatli yüzlü çocuk protreleri yaptı. 1625 senesi iki üç tane de içki âlemlerini tasvir eden taplolar yaptı; içerisinde mandolin çalan soytarı portrelerine tesadüf edilir ki: Meyhanelere devamı esnasında arkadaş olduğu bazı eşhası karikatörize ederek tasvir ettiği anlaşılmaktadır.

1627 senesi vilâyet binası için çalışma tarzı daha serbest ve renkleri daha ahenkli bir taplo yaptı. Evvelce fevkalâde takdirler celbeden Saint Georges nişancı gurubunun hep bir arada portrelerini diğer bir Saint Adrien namında nişancı gurubu kıskanarak sık ve mütemadi müracaat ve yalvarma neticesinde (Franz) i kendi portrelerini bir gurup halinde yaptırmağa ikna ettiler. Fakat bu tablo ikmal edildiği gün geniş bir nefes aldı.

Tablonun kompozisyonunu ikmal edinceye kadar evinde oturmak için yapılan uzun münakaşelerden ve bu kalabalığın uğultusundan bir hayli yoruldu. Nihayet en fazla para verenleri en önüne daha az verebilenleri sıra ile daha uzağa oturtmak sureti le bu münakaşaları mali cihetten halletmek kurnazlığını buldu. 1930 1640 senesine kadar Franz Hals, (Hollande) in en büyk ressamı addediliyordu. Bütün eserlerini hayret verici bir kolaylık ve teknikle ikmal ederdi. Eskiz ve etüd yapmazdı. Yalnız bazı eserlerinde dantel ve kumaşların sırmalarını büyük bir dikkatle etüd ederdi. Bu devir Hollande'in en ziyade san'atle alâkadar olduğu tarihtir. Her şehrin bir akademisi ve atelyeleri vardı.

Haarlem'de türeyen bir lâle merakı buranın çiçek bahçıvanlarına hariçten gelen âlimler, Zenginler ve mektepliler dolayısile milyonlarca floren kazandırıyordu. Van Dyck Buraya seyahati esnasında uzun zamandanberi methini işittiği (Franz Hals) in kendisini ve eserlerini görmeği arzu ediyordu. (Haarlem) e bir gün mesafede bulunan (La Haye) de perens Frédéric de Nassaunun evinde misafir kaldı. 1930 senesinin bir haziran sabahında habersiz ce (Hals) in evine geldi; fakat evde bulamadı. Karısı çocuğu babasını meyhaneden çağırmak üzere yolladı. Çocuk Anvers yolundan portresini yaptırmak için bir yolcunun geldiğini haber verdi. Franz Hals bardağını dikip piposunu ağzına alarak biraz ters yüzle eve geldi. Bu içki âleminden zorla geri alınmış olmasından muğber olarak:

— Seni hiç tanımıyorum! Binaenaleyh ilk defa gördüğüm bir adamın yüzü bana hiç bir şey söylemez! Portreni yapamam! dedi.. Van Dyck yine kendisini tanıtmadı; büyük bir para teklif ederek tekrar rica etti.. O zaman Hals gayet isteksiz olarak kullanmış kirli bir tual alarak üzerine iki saatte Van Dyck'i hayrete düşürecek derecede benziyen bir portre yapıverdi.

Van Dyck parayı verdi. Ve sonra kemali ciddiyetle:

— Ben de senin bir portreni yapa bilecek miyim! Bir tecrübe edelim! dedi. Hals bu teklife evvelâ şaşırdı. Fakat muhatabının gayet ciddî oradan bir boş tual alarak işe başladığını gördü. Daha ilk fırçalarda büyük şahsiyetini ifade ediyordu... Hals heyecanla:

— Yoksa sen Van Dyck mısın?..

Diye bağırdı... Tanışmaları samimi oldu.. Van Dyck; (Hals) i İngiltereye götürmek için çok uğraştı Fakat memleketini terketmek istemediği için kandırmağa muvaffak olamadı. (Hals) in karısına ve çocuklarına bir çok para ve hediyeler verdi. Beraberinde götürmeğe muvaffak olamadığından dolayı biraz müteessir olarak Haarlem'i terketti.

Franz Hals ayni sene sekiz büyük taplo yaptı. (Deli yahut mandolin çalan adam) adlı eserini bu tarihlerde yapmıştır. Taploda en sevdiği talebeierinden ayni zamanda irticalen yaptığı bestelerile meşhur olan Adrien Brouwer elinde mandolini olduğu halde İspanyou kostümü ile serenat yapar gibi bir vaziyette görüyoruz. Bu sekiz muvaffakiyetli eserleri yaptığı sene akademiye dahil oldu.

Haarlem'de hükümet konağında büyük bir taplo vardır ki bu eserde Hals'in akademisini görüyoruz. Talebeleri canlı modelden çalışıyorlar. Frans Hals'te kapının yanında ve ayakta olarak birisi ile konuşuyor. Bazı tercümei hal muharrirleri Hals in kendi işleri için talebelerini zorla çalıştırıp para vermediğini ve talebetuvallerini satarak meyhane borçlarını ödediğini ve evinde beraber yaşadıkları talebesi Adrien'i evin en fena bir odasında, fena yemekler ve çok fena bir şerait içinde bıraktığını kaydediyorlar. Bütün bunlara mukabil talebelerin hocalarile gayet iyi geçindikleri de hikâye edilen bazı gülünç ve eğlenceli vak'alardan daha iyi anlaşılıyor. Her şeye rağmen kendi devrinde yaşayan ve öldükten sonra bu derece meşhur olan Rembrant'ın yanında o zaman mevkii daha çok yüksekti. Hals tabiî terfilerini göstermekle beraber meyhanede boş geçirdiği zamanlardan dolayı 1637 senesine kadar (dört sene zarfında) ancak 15 portre yapabilmişti. Bu tarihte Haarlem'i terkedip (Amsterdam) a geldi. Burada bir çok zabit portreleri yaptı. Son yaşadığı yirmi sene zarfında bir teceddüt devresi yarattı.

(1630 dan 1640) a kadar Velsquez'in tarzında yürüdüğü halde bu tarihten sonra eserleri Rembrant gibi karanlıklar içerisine saptı. Bazı portrelerini Rembrant'inkinden tefrik etmek müşküldür. 1645 de (Saint Luc) artistler cemiyeti reisi intihap edildi.

İçkinin yıprandırdığı bu büyük san'atkâr yetmiş yaşında kendisini büsbütün bıraktı. İhtiyarlık bütün şiddetile kendisini göstermişti.Karısı onu çok sevdiği için sarsılan malî vaziyetlerine rağmen çalışmağa icbar etmiyordu. Hals'de karısına bu muza yakanın ıztırabını hissettirmemek için çalışmağa gayret ediyordu. Artık o eski güzel modelleri bulamıyordu. Bütün evlâtları büyümüşler; evlenip her birisi bir tarafa dağılmışlardı. Meyhane hizmetçilerinin ve ayyaş bir ihtiyar kadının portresini yaptı ki bu portre elyevm Dresden'de bulunuyor; fırçalarında ihtiyarlığın verdiği bir gevşeklik ve renksizlik nazarı dikkati celbeder. 1652 de ihtiyarlıktan mı yoksa hastalıktan mı olduğu bilinmeyen bir sebepten dolayı büsbütün düştü. Bir fırıncı ayni sene Hals'in üç şilte, bir dolap, bir masa ve beş yağlı boya . resmini haczettirerek borcunu ödetti. Öbür alacaklılar bir şey alamadılar. İki sene sonra Hals kasabına borcuna mukabil(Üç neş'eli) adli eserile başka bir ressama ait sevdiği güzel bir eseri verdi.. Onu en müteessir eden şey Harlem'de mes'ut bir hayat süren çocuklarının bu hale aldırış etmemeleridir.

1655 den 1660 senesine kadar ihtiyaçlarını temin edecek bazı portreler yapmağa mecbur oldu. Son senelerin sefaleti, çektiği ıztıraplar bu tarihte yaptığı eserler üzerinde hissedilir. 1666 senesi sefalet gayeye vardı. Cemiyeti belediyeye müracaat etmeğe mecbur oldular; yiyecek ve bir mikdar da para tahsis edildi.. Yaşına rağmen çalışmağa muktedirdi. O nunla alâkadar olan ve himaye eden bazı kimseler 1661 de iki eser yaptırmışlardı. Bu suretle izzeti nefsini gözeterek himaye etmiş oluyorlardı. Hals bu eserlere başladığı zaman 84 yaşında idi. 1664 de bitirdi. Titrek eller, kuru renklerle meydana getirdiği bu eserlerden aldığı para onları fakirane olmakla beraber hayatının sonuna kadar götürdü.

Son senelerine ait fazla birşey bilinmiyor. 1666 senesi eylûlun birinci perşenbe günü bu büyük san'atkâr 86 yaşında hayata gözlerini yumdu. Groot Keerke denilen bir mahalde Haarlem'in en meşhur şahsiyetlerinin arasına defnedildi; fakat onun büyüklüğü) eserlerinden başka hiç bir nişanla tesbit edilmedi. Yalnız bir taş dikildi ve üzerine F. H. harfleri yazıldı.

Karısı 1675 de tekrar yardım istedi. Bir müddet sefalet içinde yaşadı. Ve hastalığı esnasında yanına hiç bir çocuğu gelmedi ve nerede öldüğü, nereye gömüldüğü malûm değildir.

Yazık ki eserlerinde herkesten ziyade hayatı neş'e ve saadet içinde duyup tasvir eden koca Franz Hals' in son senelerinde çektiği ıztırap ve sefalet onun bu daima neş'e ile gülen [illegible] bir tezat teşkil eder.

Birinci Sahifeden Geçen Yazılar

Server Cemal Beyin feci ölümü

(Başı 1 inci sahifede)

meczup bir hademenin suiksadına kurban gitmesi herkesi müteessir etmiş ve dün merhumun şehrimize gelen refikası ve kerimelerinin gözyaşları, herkesi bir kat daha müteellim etmiştir. Dün gelen Marsilya gazeteleri, bu feci cinayet hakkında etraflı tafsilât vermektedirler. Le Petit Provençal gazetesi bu hususta şu tafsilâtı veriyor:

Marsilya konsoloshanemiz

Prado caddesinin 363 numarasında geniş bir bahçenin içinde, yeşil pancorlu bir villa vardır. Bu bina hususî bir konak manzarası arzetmektedir. Birinci katında Türk bayrağı dalgalanmaktadır.İşte bu binada Türkiye konsoloshanesi yerleşmiştir. Her tarafta titiz bir temizlik nazara çarpmaktadır.Binanın zemin katında bulunan iki odanın birisi konsolosun bürosu, diğeri de Shancelleriye tahsis edilmiştir. Binanın birinci katında da konsolos ikamet etmektedir. Üstkat ta evrak ve hademeye tahsis edilmiştir. Bu bina, Prado caddesinde bulunan diğer binalar gibi bir burjuva evi manzarası arzetmektedir. Konsoloshanede konsolos Server Cemal Beyden maada Viskonsül İskender Haydar, kâtip M. Borelli ve diğer memurlarla 23 yaşında Selânikte doğmuş Osman Ahmet isminde bir de hademe vardır. Server Cemal Bey Fransanın pek samimî bir dostu idi. Tahsilini Pariste ikmal etmiş ve daha gençliğinden beri memleketimizi pek iyi tanımıştır. Marsilyaya konsolos tayin edilip te buraya geldiği zaman samimî dostlarına, yirmi beş seneden beri görmediği, Marsilyaya gediğinden dolayı pek ziyade memnun olduğunu söylemişti. Az zaman zarfında siyasî mahafilde ve hükûmet nezdinde kendisine karşı büyük bir muhabbet celbetmeğe muvaffak olmuştu. Daha evvelki gün Ticaret odasında toplanan bir konferansa iştirak ederek Türkiye ile Fransa ve bilhassa Marsilya ile İstanbul arasındaki ticarî münasebat hakkında mühim ve uzun izahatta bulunmuştur.

Konsoloshane memurlarının ve bilhassa kâtip M. Borelli'nin bize verdiği izahata göre Server Cemal Bey pek zeki ve sevimli ve nazik bir zat idi. Bununla beraber bu iyi adam öldürülmüştür. Katil ne gibi tesiratın tahtı tesirinde kalmıştır?

Cinayet nasıl oldu?

Hademe Osman Ahmet, üç seneden beri konsoloshanede memur idi. Umumî hampte Fransaya iltica etmiş ve Ardéche mıntakasında bizim le beraber çalışmıştır. Osman Ahmet, konsoloshanede ziyaretçileri kabul etmekte idi. Hizmetinden şimdiye kadar hiç şikâyete vaki olmamıştır. Fakat son zamanlarda Osman Ahmedin, her kesçe malûm olan neş'esine halel gelmiştir. Zihnini bir mesele işgal etmekte idi: Serian Türkiyeye avdet etmek...

Osman Ahmet Bey bu sebeple erver Cemal Beyden vaziyetin kanunî bir şekle konulmasını istemiştir. Çünkü Türkiye ile Yunanistan arasında mevcut itilâf mucibince Selânikli bir Türkün, Türkiyeye avdeti bazı uzun muamelâtın ikmaline bağlıdır. Bu muamelenin uzun sürmesi Osmanı biraz sinirlendirmiştir. Fakat memleketi ile vatandaşlarının menafiini telif etmekle mükellef olan bir konsolos için muamelenin uzamaması pek tabiî idi. Bu sebeple Osman, dosyası itmam edilemeden Türkiyeye avdet edemeyen bir Türk vaziyetinde idi. Osman, ihtimal ki muameledeki bu betaatin konsolosun ihmalinden ileri geldiğini zannediyordu. Fakat hakikatte böyle değildi. Feci bir surette neticelenen münakaşasının esası acaba bu miydi?... Bu bir faraziyeden ibaret tir, Vak'anın diğer bir tarzı tefsiri daha vardır ki onun da tetkiki faydadan hali değildir. Osman, dediğimiz gibi, neş'esini kaybetmişti. Daüssıla ya tutulmuştu ve bunu açıkça itiraf ediyordu. Osman Ahmet, evvelki akşam konsoloshaneye avdet etmemiştir. Arasıra gelmediğinden hasta olduğu zannı hâsıl olmuştur. Hattâ Server Cemal B. kâtibi M. Borelli'ye bu hususta demiştir ki:

— Osmanın, tedavisi kabil olmayan bir hastalığa tutulduğunu tahmin ediyorum. Siz, onu bizzat bir doktora götürünüz. Bu adamı, az zaman zarfında tedavi ettirmelidir."

İşte bu sebeple, M. Borelli, Server Cemal Beyin bu arzusunu yerine getirmek için dün öğleden sonra Osmana bir barda randevu vermiştir. Fakat orada beyhude beklemiştir. Telefonla konsoloshaneye Osmanın niçin gelmediğini sorunca vak'adan haberdar olmuştur. Dün sabah Osman Ahmet, bermutat vazifesinin başına gitmiştir. Server Cemal Beyin kendisini bir gün evvel vazifesine gelmediğinden dolayı tekdir edip etmediği henüz malûm değildir. Osman biraz kederli görülüyordu. Hattâ Viskonsül İskender Beye fena bir nazarla bakmıştır. Öğle üzeri, memurlar konsoloshaneyi terkettikten sonra içeride bürosunda geç kalmış olan Server Cemal Beyle, yukarıda yemek odasında refikası ve 21 yaşındaki kızı, ve Osman Ahmet kalmışlardır. Birden bire silâh sesleri işidilmiştir. Evvelâ üç el, sonra bir el daha... Biraz sonra da üç el silâh daha patlamıştır. Server Cemal Beyin refikası ve ver Cemal Beyi, bürosunda bir iki metre mesafede bulunan merdivenin basamakları üzerinde serilmiş bir halde bulmuşlardır. Bunlar, heyecan ve hıçkırıklarile etraftan istimdat etmişler ve Server Cemal Beyi ayıltmak istemişlerse de ölüm hükmünü icra etmiş bulunuyordu. Konsolosun bürosunda da, katilin cesedi, başı kapıya müteveccih olduğu halde yere serilmişti. Odasın da bir karışıklık eseri yoktu. Yalnız akan kanların bıraktığı izler merdivenin ilk basamaklarına müntehi oluyordu.

Tahkikat

Vaki olan ihbar üzerine tahkikata başlanmış ve ayni zamanda Viskonsül İskender Haydar Beye malmat verilmiştir. Katil intihar etmiş olduğundan hukuku umumiye sukut etmiş ve yapılacak muamele de basitleşmiştir. Osmanın ne sebeple Server Cemal Beyi öldürmeği tasmim ettiği henüz tamamile anlaşılamamıştır. Esasen hasta olan Osman acaba ânî surette delirmiş miydi. İkisi arasında neler geçmişti. Bunlar henüz malûm değildir. Anlaşıldığına göre öğle üzeri memurlar konsoloshaneden çıkınca Osman Ahmet kararını tatbika karar vermiş ve kemerine 30 kurşun ve cebine iki rovelver yerleştirerek beklemiştir. Konsolos kendisini "kavas" diye çağırınca Osman içeriye girmiş ve kısa bir münakaşadan sonra Server Cemal Bey nazarları kendisine endişe veren bir adamın karşısında bulunduğunu görünce kendisini teskin etmek istemiş ise de katil, plânını tatbik etmiştir. 7 milimetre 35 çapındaki rovelveri ile Server Cemal Beye nişanalarak üç defa ateş etmiştir. Server Cemal Bey yaralanmış, bununla beraber kaçmak istemişse de Osman Ahmet kendisini takip ettiğinden bir dördüncü kurşunu da ensesine isabet ettirmiştir. Zavallı Server Cemal Bey, ölübir halde bir yığın halinde yere yuvarlanmıştır. Bunun üzerine katil, geri dönmüş ve Server Cemal Beyin bürosuna girerek soğuk kanlılıkla, henüz kullanmadığı browning tabancasını iki defa göğsüne ve bir defa da kalbine ateş etmiştir. Ölüm ânî olmuş, katil yere yıkılmıştır. Doktor Beroud orada rüvelver kurşununun bıraktığı izleri tetkik etmiş ve bu tetkikat yukarıda vak'anın sureti vukuuna dair yaptığı faraziyeyi teyit etmiştir. Polis komiseri M. Gaubiac tarafından isticvap edilen konsoloshane memurları katilin harekâtı son günlerde şüpheyi daî olduğunu söylemişlerdir.

Kâtip Mösyö Borelli ne diyor?

Kâtip M. Borelli, anasıl Fransız olmakla beraber uzun müddetten beri konsoloshanede kâtip olarak istihdam edilmektedir. M. Borelli de tahkikata memur olan zevat gibi bu meselede fazla malûmat sahibi değildir. Selânikte doğmuş olan Osman Ahmet demirci yamaklığı ile iştigal etmekte idi. Fransaya gelir gelmez Lacourt'ta 8 temmuz 1928 tarihinde müracaat ederek ecnebi amele sıfatile vesikasını imza ettirmiştir. Osman Ahmet, 22 Eylûl 1928 de Tarascon'da bulunmuştur ve ayni senenin teşrinievvel ayında yukarı Pirenede Pierrefitte - Nestilas'e gitmiş ve bilâhara Marsilyaya gelerek Türkiye konsoloshanesine kavas olmuştur.

M. Borelli diyor ki:

— Osman Ahmet, son zamanlarda bazı gayri tabiîlikler göstermekle beraber böyle bir facianın vukuuna hiç kimse ihtimal vermiyordu. Konsolos, Osman Ahmedin sıhhatinin iyi olmadığını görünce beni kendisini doktora muayene ettirmeğe memur etemişti. Zannederim ki bu adam müteverrim idi, Server Cemal Bey onu, ailesini ve mesai arkadaşlarını düşünüyordu. Çünkü Osman Ahmedin hastalığının onlara sirayet etmemesini istiyordu. Cinayetin vuku bulduğu gün, öğleden sonra onu doktora götürecektim. Diğer taraftan Osman Türkiyeye gitmek istiyordu. Evrakı hazırlanmakta idi. Fakat ikmal edilmeden kendisini memnun etmek te kabil olamiyordu. O ise günden güne isticalediyordu. Anlaşıldığına göre kararını vermişti. Bildiğiniz veçhile iyice silâhlanmıştı. Öğle üzeri biz gittikten sonra Server Cemal Bey, odasında çalışıyordu. Refikası ve kızı öğle yemeğine hazırlanıyorlardı. sofra hazırdı. Server Cemal Beyin ikinci kızı evde değildi. O, sabah mektebe gider, akşamı da eve döner di. Saat 14 te bir barda Osman Ahmedi bekledim. Fakat gelmediğini görünce konsoloshaneye telefon ettim. Bu suretle faciadan haberdar oldum."

Katil hakkında aldığımız malûmata ve müşterisi bulunduğu bir likörcünün verdiği habere göre Osman Ahmet, alışverişi pek iyi bir adamdı. Ne hadid ve ne de sükûtî idi.

Tahkikatın hitamını müteakip cenaze Saint - Pierre kabristanına nakledilmiş ve tahayyüz edildikten sonra ailesine tevdi edilmiştir. Cenaze, memlekette defnedilecektir. Türkiye konsoloshanesi matem için dedir. Kadınlar, artık yaşamayan bir ceset için ağlaşıyorlar.. Bayrak yarıya kadar indirilmiştir.

Iflâs borusu Artık çaldı

(Başı 1 inci sahifede)

ki köylüler ne olacaktır? Bunlar, kendilerine lâzım olan nakdî nereden tedarik edebileceklerdir! Bence, yalnız feyizli manatık köylüsünün buğdayına mukabil eline fazla para geçmesini temin etmekle, memleketin umumuna şamil bu mühim mesele halledilemez. Fikrimce, gayet iyi ve şeraiti hazıraya uygun esaslar dahilinde, devlet, köylüden — Ziraat Bankasının alacağına mukabil buğday kabul ettiği gibi — vergi yerine mahsul almalıdır. Bunlar bir taraftan anbarlara doldurulmalı, diğer taraftan Ziraat Bankası da köylünün stacağı mahsulü — Yunanistan'da olduğu gibi — muayyen bedel mukabilinde mübayaa etmelidir.

Bu suretle, gerek dahilî istihlâkimiz ve gerek ihracatımız tanzim edilebilir. Bu takdirde, tohumlarmız henüz lâyikile islâh edilemediğinden Ziraat Bankasının köylüden mübayaa edeceği buğdaylar — Yunanistan'da olduğu gibi — 3 - 4 cinse ayrılarak ve her cinse muayyen fiatlar konarak satın alınmalıdır.

Hulâsa, bugün köylüyü sıkıntıdan kurtarmak için bence, alınacak esaslı tedbirler:

1 — Vergiyi köylüden aynen almak, 2 — Ziraat Bankası vasıtasile, köylünün satacağı buğdayları muayyen bedelli satın almak, 3 — Diğer eşya fiatlerini indirmeğe çalışmakla ifade edilebilir."

Şerif Bey ne diyor?

Ekmek müteahhidi ve un ticaretile iştigal eden Şerif B. de demiştir ki:

"— Ekmeği 12 kuruşa çıkarmak, köylünün tediye ve iştira kudretini arttıracak, deniliyor. Fakat beritaraftan yapılacak zam, müstehlikin cebinden çıkacak. Yani, vatandaşların bir kısmının cebinden çıkacak fazla para, diğer bir kısmın cebine girecek. Şayet iyi idare edilmezse, müstehlikin vereceği para, yarı yarıya bile müstahsilin eline geçmemek suretile. Bunun yerine buğdayın maliyet fiatini ucuzlatmak, tohumları ıslah etmek ve iyi cins mahsul yetiştirmek bir taraftan, ihracatı tanzim etmek diğer taraftan, köylünün eline — müstehlikten fazla para çıkmadan — maksadı temin edebilir."

Şerif B. in iddiasına göre, buğdayın kıymetlendirilmesi meselesi ortaya çıktıktan sonra, buğday fiatleri yükselmiş, on gün evvel 5 kuruş olan ekstra unun 72 kiloluk bir çuvalında fiat 110 kuruş fırlamıştır.

Dün şehrimize 26 vagon buğday gelmiştir.

Nizamettin Âli B. ne diyor?

Ticaret borsası umumî kâtibi Nizameddin Âli Bey de demiştir ki:

— Her şeyden evel Türkiyenin buğday politikasını kararlaştırmak lâzımdır. Yani Türkiye buğdayı kendine kifayet edecek kadar mı istihsal edecektir, yoksa ihracat mı yapacaktır? Bu cihet tayin edildikten sonra, buğday meselesi münakaşa edilebilir.

Türkiye, kendi ihtiyacı için de buğday ekse, istihsal masrafını haddi asgariye indirmek mecburiyetindedir. Toprağın verim kabiliyetini arttırmak, kredi meselesini halletmek, kooperatifler tesis etmek iptidai istihsal vesaitini değiştirmek lâzımdır.

Mübadil işleri

ANKARA, 14 — Yeni temlik kanununa tevfikan mübadiller işleri için Ankarada teşekkül eden tasfiye komisyonu mesaisini ikmal etmiştir. Hazırlanan bonolar imza edilmek üzere maliye vekiline takdim olunmuştur.

Bu bonolar altı bin küsurdur. Komisyon bu suretle esas vazifesini ikmal ettikten sonra son günlerde diğer bir kısım teferruat üzerinde çalışmağa başlamıştır. Teferruat, devlet şurasına giderek şuranın kararile idarî şekilde muamelelere tabi tutulmuş olan mesaile aittir. Komisyon bunların da bir an evvel tetkikinin ikmaline çalışmaktadır.

biller yekdiğerini takip ediyor. Yevmî hayat, eski canlı cereyanını almıştır.

* * *

Merhumun dün şehrimize gelen ailesinin verdiği habere göre Server Cemal Bey, katil Osman Ahmedi asla tekdir etmemiş yalnız Türkiyeye avdet edemediğinden dolayı bu cinayeti irtikâp etmiştir. Osman on beş seneden beri Fransada bulunduğundan nüfus tezkeresi bulunmadığı için kendisine pasaport vermek kabil olamamıştır.

Server Cemal Beyin naşı geliyor

MARSİLYA, 14 (A.A.) — Geçende öldürülen Türkiye Başkonsolosu Server Cemal Beyin naşı İstanbula gönderilmek üzere bugün Teofil Gotiye vapuruna nakledilmiştir. Marsilya valisi ile şehremini, mümessilleri ve konsoloslar son bir ihtiram eseri olmak üzere cesedi önün

Hariciye vekili Dün geldi

(Başı 1 inci sahifede)

mizde bulunan sefirler konsoloslar ve sefaretaneler mensubini tarafından istikbal edilmiştir. Birer müfreze asker polis ve muzika tarafından resmi selâm ifa edilmiştir.

Tevfik Rüştü B. trenden inerinmez kendisini istikbal eden zevatin ellerini sıkmış ve her biri ile ayrı ayrı görüştükten sonra, Tokatliyan oteline gitmiştir. Tevfik Rüştü B. iki ayı mütecaviz bir zamandan beri seyahatta bulunmakta idi. Hariciye vekili, Bey 9 kânunusanide şehrimizden Tahrana gitmiş ve oradan tahdidi teslihat konferansına iştirak etmek üzere Moskova, Berlin tarikile Cenevre'ye giderek bir ay kadar kalmıştır. Tevfik Rüştü B. bu akşamki trenle Ankara'ya gidecektir. Tevfik Rüştü B. le beraber hususî kâtibi İdris Çora B. de şehrimize gelmiştir.

Vekil Beyin seyahat intibaları

İSTANBUL, 14 (A.A.) — Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Beyfendi İstanbul muvasalatlarını müteakip kendilerini ziyaret eden gazetecilerin muhtelif suallerine cevaben şu beyanatta bulunmuştur:

"Seyahatim bu sefer biraz uzun sürdü. Tahrandan Moskova ve Berlin tarikile Cenevreye geldim. Kar ve yolların kapanması buradan hareket ederken tasarladığım seyahat programını değiştirmeğe mecbur etti. Bütün arzuma rağmen Bağdadı ziyaretten mahrum kaldım. Tahdidi teslihat konferansı daha ziyade intizara meydan bırakmadı. Bildiğiniz gibi dönerken Bulgaristan'ın kıymetli Başvekili ve büyük devlet adamı M. Muşanof'un çok nazik daveti üzerine çok büyük memnuniyetle dost Bulgar hükmetini ziyaret ettim. Sofyada on sekiz saat kaldım. Komşu halkın şahsımda Türkiyeye karşı gösterdikleri büyük tezahürattan ço kmütehassis ve müteheyyiç oldum. er adımda ve her yerde Sofyada gördüğüm muhabbet alâmetleri bizim, Türkiyenin haklarında beslediğimiz hislerin tam bir makesi idi. Bütün bu seyahat esnasında heryerde gördüğüm ve görüştüğüm şeylerden ajanslar halkımızı günü gününe haberdar ettikleri için artık onları tekrara lüzum görmüyorum. Çok iyi takdir edersiniz ki her şeyden evvel Ankaraya giderek büyük şefimiz Reisicümhur Hazretlerine ve Büyük Başvekilime ve hükmetime malûmat arzetmeden evvel şimdilik daha fazla beyanatta bulunmakta mazurum. Maamafih şu rasnı da tasrih etmetken vazgeçemem ki temiz olduğu kadar açık olan siyasetimizin hiç bir gizli tarafı ve safhası yoktur. Onun için Ankaraya avdetimden sonra dahi meydana çıkacak esrarlı birşey beklemezsiniz. Çok tabiîdir ki bu seyahatim bütün safahatını mutat olduğu üzere Hariciye encümenimize derhal arzedeceğim gibi bu seyahat esnasında imza ettiğim vesikaların tetkik ve tasvibi ricasile Millet vekillerinin huzuruna takdim etetikçe Büyük Millet Meclisinde iktiza eden maruzat ve izahatımı da işideceksiniz. Bu itibarla şimdilik benden daha fazla birşey sormamanızı çok rica ederim.

Tevfik Rüştü Beyin ecnebi gazetecilere beyanatı

SOFYA, 14 (A.A.) — Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Bey ecnebi matbuat mümessillerini kabul etmiştir. Gazeteciler Başvekil M. Muşanof'un Bulgar tüccarları heyeti murahhasasına, Sovyetler ticarî münasebatın bir ecnebi devlet sefareti vasıtasile tekrar tesis edileceğine dair olan son beyanatını hatırlatarak Türkiyenin Sovyetlerle Bulgaristan arasında bu hususta bir tavassutu kabul edip etmeyeceğini sormuşlardır. Tevfik Rüştü Bey, cevaben: "Bulgar hükûmeti henüz bu suali bana irat etmedi. Fakat, Türkiye iki dost devlete böyle bir hizmeti ifa etmekle bahtiyar olur." demiştir.

Ali Naci Bey

Anadolu Ajansının Balkan mümessili Ali Naci Bey de dün şehrimize gelmiştir. Ali Naci Bey iki güne kadar Sofya tarikile Bükreşe gidecektir.

Doktor
Rusçuklu Hakkı
Beyoğlu, İstiklâl caddesi Büyük Parmak kapu, Afrika hanına bitişik Apartıman No 21.— Tel: Beyoğlu 2797. Saat: 14-18.

16,875,000 Liralık dava

(Başı 1 inci sahifede)

tal veya reddedilmiş olacaktır.

Yunanlıların açtığı bu davalar, kısmen Ankara mukavelesinin halletiği gayri menkulât davalarile mahkemenin Türk tezi lehine tesis ettiği içtihatlarla reddi muhakkak olan (reparations) tamirat metalibidir.

Türk - Yunan mahkemesinde (12000) e yakın iş bulunduğuna nazaran tasfiyeden sonra da elde epeyce dava kalmış olacaktır.

Fakat bu davaların en mühim kısmı, ahden takibi ve ehte neticelendirilmesi pek meşkûk hususata taallûk ettiğinden alâkadarlardan, evvelce verilmiş kararlardan ibret alarak bu davalarını geri olmaları veyahut, istenilen harçları yatırmayarak davalarının iptaline yol açmaları pek muhtemeldir. Diğer iki mahkemenin önümüzdeki mali sene içinde işlerini bitirmelerine intizar olunuyor.

Şimdiye kadar Yunan mahkemesi hariç olmak üzere diğer beş mahkemede epeyce mühim davalar rüyet edilmiş ve bilhassa beynelmilel tahkim vadisinde ilmen de istifadeye şayan mühim içtihatlar tesis olunmuştur.

Muhtelit mahkemelerdeki Türk ajanı Emin Âli Bey, dün bir muharririmize şu izahatı vermiştir:

— Yunan tebaası hariç olmak üzere diğer devletler tebaası tarafından hükûmetimiz aleyhine açılan ve lehimize olarak reddedilen davaların para yekûnu 16 milyon 875 bin lira ya baliğ olmaktadır. Bu mesut netice muhteit mahkemeere arzedilen davaların ehemmiyeti hakkında umumî bir fikir verebilir.

Şimdiye kadar İtalyan mahkemesine (350) İngiliz mahkemesine (600) ü mütecaviz dava tevdi ve bunların hepsi intaç edilmiştir.

Türk - Fransız mahkemesinden reddedilmiş olan davalarda iddia edilen para mikdarı 9 milyon 264 bin lira, İngiliz mahkemesinde 3 milyon 400 bin, İtalyan mahkemesinde 2 milyon 400 bin, Belçika mahkemesinde 1 milyon 300 bin, Romen mahkemesinde 444 bin liradır.

Bu neticeyi Lozan ahitnamesinin lehimize mevzu ahkâmına borçlu olduğumuzu unutmayalım."

Adliyede tayinler

İstanbul adliyesinde bazı yeni tayinler, tebeddüller olmuştur. Muavinler heyetinden İsmail Hakkı Bey dört bin beş yüz, muavin Kâmil Bey dört bin, muavin Salih Sabri Bey üç bin beş yüz kuruşluk muavinliklere terfian, İstanbul müddeiumumî muavinliğine, Gebze ceza hakimi Cevat Bey, İstanbul üçüncü müstantiki Ahmet Cevdet Bey birinci sınıf sulh hâkimliğine terfian, birinci hukuk mahkemesi aza mülâzimi İsmail Hakkı B. ikinci ticaret azalığına, icra reis muavini Kemal B. İstanbul azalığına, Galata Sulh hakimi Baha B. terfian azalığa, Beyoğlu Birinci Sulh Ceza hâkimi Sait B. terfian İstanbul Sulh hâkimliğine, İkinci ticaret aza mülâzimlerinden Şevki B. terfian Sulh hakimliğine, İkinci ticaret aza mülâzimlerinden Recai B. Sulh hakimliğine, Diyarı Bekir müddeiumumisi Haydar Naki Bey İstanbul azalığına, Artvin ağır cezareisi Üsküdar müstantikliğine, Üsküdar müstantiki C mal Bey İstanbul müstantikliğine tayin olunmuşlardır.

Lindberg'in Çocuğu

Bir çocuk bulundu amma, o değil!

NEVYORK, 14 A. A. — Cross-Ville polis müdiri refakatlerinde küçük bir çocuk olan 4 kişiyi tevkif etmiş olduğunu ve çocuğun işkâlinin Lindberg in yavrusunun eşkâline tamamen mutabık bulunduğunu bildirmiştir.

Meseleyi telefonla Lindberg'e bildiren polis müdürü, mumaileyhten tevkif ettiği eşhas, çocuğu tanıyabilecek bir adamın vüruduna kadar serbest bırakmaması cevabını almıştır.

Lindberg, çocuğun eşkâlinin kendi oğlunun eşkâline her cihetle mutabık olduğunu söylediği gibi, çocuğu muayene eden doktorlar da bulunan yavrunun Lindberg'in çalınan çocuğu olduğunu tasdik eylemişlerdir.

TRENTON, (New - Jersey) 14 A.A. — Trenton zabıtası kumandanı, Cross - ville'de bulunmuş olan çocuğun Lindberg in çocuğu olmadığını bildirmiş

Muhabir mektubu

Zonguldak hükûmet konağı niçin hâlâ yapılamadı?

Ingiliz lirasının sukutu yüzünden kömür şirketleri zarar mı ediyorlar

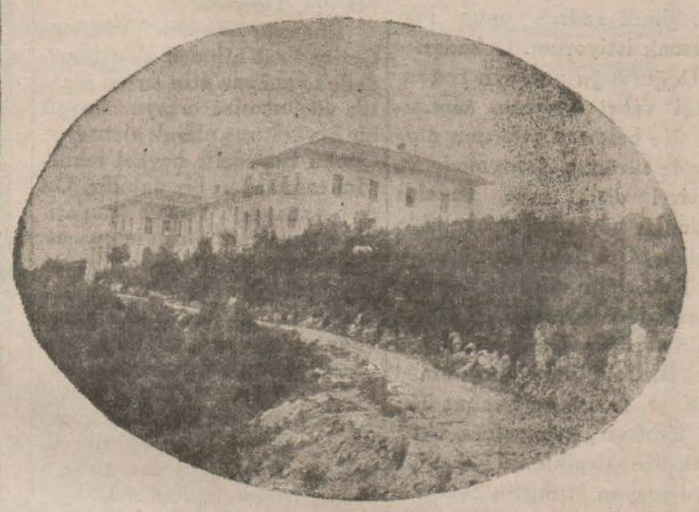

Zonguldak hastahanesi

ZONGULDAK: Seyrisefain vapurlari Zonguldak Mendireğine girebilmeklerinden açıklarda demirlemek mecburiyetindedirler. Buraya vapurlar gece uğradıklarından denizin coşkun zamanlarında kayıkla dışarı çıkarken korkudan insanın asabı bozuluyor! hele zifiri karanlıklarda mendireğe çarpıpta geri dönen ejder gibi dalğaların sandalın üzerine doğru öyle bir gelişleri vardır ki insan buraya çıktığına bin kere pişiman oluyor! Mendireğin içine girildikten sonra bu korku zail oluyorsa da şirketin kömür boşalttığı pek daracık ve korkuluksuz taş merdiveninden yukarı çıkarken tekrar bir korku sağnağına tutulmamak kabil değildir. Koca kömür şirketinin bir şu azametine ve birde şu külüstür iskelesine bakıpta şaşmamak elden gelmiyor!

Otel mes'elesi

Zonguldak gibi limanı işlek ve gelip gideni çok bir yerde asrî bir otelin şimdiye kadar yapılmamış olması sezayarı teessüftür!

Mevcut oteller ise aşağı yukarı birer kervansaraydırlar. Yani hanbozması şeylerdir. Eğer müteşebbis bir zat burada adam akıllı bir otel yaptıracak olsa hiç şüphe yok ki az zamanda ceplerini doldurmuşolur. Gerçi Kılburnu cihetinde yeni bir otele başlanmış ise de bitmedikçe bir şey söylemek istemem.

Hükûmet konağı

Ben iki sene evvel bir daha buraya gelmiştim o zaman başlanmış olan hükûmet konağı hâlâ ikmal olunamadığından hükûmet devairi senevî 9,000 lira bedeli icar vererek müteferrik binalarda oturmaktadırlar. Bu binanın ikmali için (60,000) lira ya daha lüzum gösterilmiş ise de bu na mukabil (10,000) lira verilebildiğinden daha bir müddet ikmali müyesser olamıyacaktır. Rusların bombardımanile harap olan eski hükûmet konağının arsası (200,000) liraya satılmış ve anın yerine (190,000) lira ile bu hükûmet konağının yapılmasına karar verildiği halde havale noksanından dolayı beyhude yere icar verilmektedir.

Vilâyetin sahası

Zonguldağnı 276,500 nüfusu ve merkezle beraber beş kazası, 13 nahiye ve 747 köyü vardır. Merkezde 12,484 nüfus . bir orta mektep, bir Maden meslek mektebi ve dahili vilâyette de (164) ilk mektep mevcut tur.

Kömür işleri

Zonguldak havzai fahmiyesinde (41) ocak işlemektedir. Bunlardan 17 si şirkete ve mütebakisi de eşhasa aittir. burada her sene (1,600,000) ton kömür istihsal olunmakta ve bu nun (600,000) tonu dahilde sarfedilmektedir. Kömür ihracında geçen seneye nisbetle faaliyet fazladır. Ereğli şirketi hazirana kadar İngiliz lirası üzerine mukavele ile bağlı olduğundan İngiliz lirasının sukutu ile her tonda 3 lira zarar ettiğini işittim. Eğerki hükûmet tarafından ton başına alınmakta olan 65 kuruş resimden sarfınazar edilmiş olsa şirketin zararı azalacaktır diyorlar. Havzai fahmiye dört beş yüz bin ton kömür mutlaka ihraç etmelidir. Aksi takdirde yani harice kömür gitmeyince amele ve memurlarımızda yarı yarıya tenezzül edecektir!

Bugün havzai fahmiyede çalışan amelenin mikdarı 30: 40 bin raddesindedir. Muhtelif devletlere mensu (1,553) vapur 1318 motör ve 881 yelkenli buradan kömür yüklemişlerdir. Şu rakamlardan anlaşılır ki burada bir çok ailelerin kömür ihracı yüzünden maişetleri temin olunmaktadır.

Varidat

Vilâyetin senevî varidatı (1,860-000) liradır. Geçen seneye nisbetle 126 bin lira fazlai varidat vardır. Masarifatı ise (850) bin lira olup bir milyon on bin lirası merkeze gönderilmektedir. Hususî muhasebenin geliri ise 743 bin lira ve belediyeninki de (145) bin liradan ibarettir.

Ragıp KEMAL

Amerikada müteveffa Thomas Edison için bir abide yapılmasına karar verildiğini yazmıştık. Bu abide müteveffaya karşı Amerikanın kadırşinaslığını da tesbit eden bir eser olacaktır. Yukarki resim abidenin âzameti hakkında fikir

Poliste

Rekabet yüzünden bir cinayet oldu

Küçükpazarda bir bakkal, diğer bir bakkalı vurdu ve öldürdü

Küçükpazarda Hacıkadın caddesinde bakkal Kâmil, bakkal İzzet Efendiyi öldürmüştür.

Vak'a şu suretle cereyan etmiştir: Katil Kâmil ve maktul İzzet Hacıkadın caddesinde köşe başlarında ayrı ayrı dükkân sahibidirler. İkisi de Kayserlidir. İzzet Efendinin dükkânı büyüktür ve bir de şeriki vardır. Katil Kâmilin dükkânı küçüktür. İkisi de iyi görüşüyorlar. Evvelki akşam saat altıya doğru İzzet Efendi, Kâmilin dükkânına gitmiş ve aralarında şiddetli bir münakaşa çıkmıştır. Bu münakaşanın rekabet yüzünden çıktığı söylenmektedir. Bunun üzerine Kâmil tabancasını çekerek İzzet Efendiyi iki yerinden vurarak kaçmıştır. İzzet Efendi hastaneye kaldırılmış ise de orada ölmüştür.

Maktul İzzet Ef.

Maktul İzzetin sekiz yaşında bir kız, beş yaşında bir erkek, bir buçuk yaşında bir kız çocuğu vardır. Kendisi yirmi sekiz yaşında idi. Katil Kâmil otuz beş yaşındadır. Evli ise de beş altı aydan beri ailesi ile dargındır.

Söylendiğine göre birkaç gün evvel Kâmil, İzzet ve İzzetin ortağı Ali efendiler rakı içerlerken Kâmil, İzzete:

— Ben seni vuracağım, demiş imiş.

İzzet te:

— Bana bir şey yapamazsın, mukabelesinde bulunmuş.

Katil zabıtaca aranırken dün saat on altıda kendisi Unkapanı merkezine giderek teslim olmuştur.

Kömür çarpmış, ölmüş!

Galatada Rus manastırında oturan Rus mültecilerinden Haci Ömer Ağanın kömür çarpmasından öldüğü polise haber verilmiştir.

Bir ölüm

Galatada Badem sokağında oturan Madam Raşel üç ay evvel Karaköyden geçerken bir otomobil sademesine uğramış, aldığı yaraların tesirile dün ölmüştür. Polis her iki ölümü de şüpheli görmüş, cesetleri morga göndermiştir.

Kalp yirmi beşlik

Adapazarından gelen tren yolcularından Osman Haydarpaşa vapur iskelesi büfesine kalp yirmi beşlik sürerken yakalanmıştır.

Bir genç kayıp

Pangaltı sineması karşısında oturan Cemil Bey isminde bir genç bir haftadan beri evine gelmediğinden ailesi polise müracaat etmiştir.

Ortaköy yangını hakkında tahkikat

Ortaköyde İskeçeli Şevki ve Süat Beylere ait Tütün deposundan çıkan yangın hakkında müddeiumumiylikçe tahkikat yapılmaktadır. Tahkikatı müddei umumî muavinlerinden Cemil Bey idare etmektedir.

Devairde tasarruf

İcra Vekilleri heyetince 931 bütçesinin son 3 ayı zarfında âzamî tasarrufat icrası için ittihaz edilen mukarrerat, bilûmum alâkadar devaire tebliğ edilmiştir. Bu mukarrerata nazaran, umumî ve mülhak bütçelerle idare edilen devairde, bugünkü ihtiyacat için tecili gayri caiz kat'i lüzum ve zaruretler olmadıkça hiç bir teahhüde girilmiyecek ve mübayaat ta yapılmıyacaktır. Ayni zamandan, gelecek senelere temas edici teahhütlerden de içtinap edilecek ve bu suretle gelecek senelere borç devredilmiyecektir.

Avrupa harcirahları, yeni ecnebi mütehassıs celbi, beynelmilel kongre ve konferanslara iştirak, mukaveleye müstenit olmıyan beynelmilel müessesata iştirak, Avrupa'da staj, Avrupa'ya yeni talebe izamı, hususî tedavi ve alelûmum yardımlara gidecek masarif Heyeti Vekile kararı istihsal edilmedikçe yapılamıyacaktır.

Şeni bir cinayetin failleri yakalandı

KONYA, 14 (Milliyet) — Geçen hafta Konyada tüyleri ürperten bir facia olmuştu. Konyada İstasyon Şimendüfer gardirenlerinden Osman efendi servisini bitirip evine döndüğü zaman hamile bulunan refikasını ve evlatlığını müteaddit yerlerinden bıçak darbelerile adeta parçalanmış bir halde bulmuştu.

Şehrin içinde şimdiye kadar emsali cereyan etmemiş olan bu müthiş cinayetin uyandırdığı heyecan ve nefret tasavvurun fevkında oldu. Herkeste ve her evde bundan bahsediliyordu. Her aile hâdisenin melun ve canavar faillerinin meydana çıkarılmasını pek haklı olarak isteyordu. Nihayet zabıtanın çok şayanı takdir bir gayretle yaptığı sıkı takıbat neticesinde failler yakalandı.

Failler hükümete getirildiği zaman onları görmek için halkın hükümet konağı etrafına toplanmaları görülecek bir manzara idi.

Zabıtanın itidal dairesinde aldığı tetbirlerle akşam geç vakit halk dağıtılabildi. Cinayet üç beşibirlik gibi adi bir meblâğ için yapılmıştır.

Adliyede yeni tayinler

ANKARA, 14 — İstanbul âza mülâzimliğine Ankara sulh hâkimlerinden Ali, İstanbul sulh hâkimliğine İnegöl hukuk hâkimi Nizameddin, Ankara sulh hâkimliklerine sabık Cihanbeyli müddeiumumisi Fuat Rifat, hukuk mezunlarından Mehmet Nuri ve Ahmet, İstanbul müddeiumumî muavinliğine âza mülâ-

İki kişi boğuldu

Evvelki gün Kemalpaşadan geçen Nif çayında bir kadın seller arasında kalarak boğulmuştur. Hâdise etrafında verilen malûmat şu merkezdedir:

Çambel köyünde oturan Fatma Hanım namında bir kadın oğlu Ahmetle İzmir Ulucak mahkemesine gitmek için beygirlere binerek yola çıkmışlardır.

Ana ve oğul yollarının üzerine düşen Nif çayından geçerken sellerin kuvvetli cereyanı; zavallı kadının bindiği atı kadınla beraber sürüklemiştir.

Biraz sonra sular Fatma Hanımın cesedini üç kilometre öteden çay kenarındaki çalılara takmıştır. Ceset kaldırılarak defnedilmiştir.

Evvelki gün Bayraklının Mersinli caddesinde oturan Taşlıcalı 60 yaşlarında İsmail oğlu Zeynel namında birinin Manda çayında cesedi görülmüştür. Yapılan tahkikatta Zeynelin eskiden beri sar'a illetine müptelâ olduğu ve ayni illetin çaydan geçerken baş göstererek bu suretle boğulmasına sebebiyet verdiği anlaşılmıştır.

Halkevi reisi Ankaradan geldi

İstanbul Halkevi reisi Hâmit B. dün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Cuma günü Halkevinde bir içtima yapılarak idare heyetleri henüz intihap edilmiyen şubelerin faaliyetleri etrafında görüşülecektir.

Cumhuriyet merkez bankası müdürü

Cumhuriyet Merkez Bankası Umum Müdürü Salâhattin B. 2 - 3 günden beri şehrimizde bulunmakta ve bankanın İstanbul şubesi işlerinin sureti cereyanını tetkik etmektedir. Salâhattin B. bugünlerde Ankaraya avdet edecektir.

Güstave Lebon için

Dr. Abdullah Cevdet B. perşembe günü Halkevinde Gustave Lebon hakkında bir kon-

Fazla yazan Telefon!

Şirket müdürü Ankaradan döndü

Bir müddetten beri Ankarada bulunan telefon şirketi direktörü Mr Watson avdet etmiştir.

Aldığımız malûmata nazaran, şirket direktörü Ankarada Ali Yaver Beyin telefonu meselesi hakkında Nafia vekâletine izahat vermiştir. Şirketin Nafia komiseri Fuat Bey de bu husustaki raporunu Vekâlete takdim etmiştir.

Dava tahrik edildi

Bir ay mühürlü durduğu hiç muhabere edilmediği halde ay nihayetinde fazla muhabere üc reti istenilen telefon abonelerinden Ali Yaver Beyin şikâyeti üzerine yapılan tahkikatın müddeiumumiliğe tevdi edildiğini yazmıştık.

Müddei umumilik evrakı tetkik etmiş ve neticede Telefon şirketi müdürü M. Duğlas Watson aleyhine dava tahrik etmiş ve tahkikat evrakını altıncı müstantikliğe tevdi etmiştir.

Maarifte

Millî talebe birliği nizamnamesi

M. T. Talebe Birliği nizamnamesini tesbit etmek üzere teşekkül eden komisyon dün fen fakültesinde içtima ederek tetkikatına devam etmiştir. Nizamname cuma günü heyeti umumiyeye arzedilecektir.

Dişçi mektebinde konferans

Dişçi mektebi muallimlerinden Feyzullah B. dün mektepte umuma mahsus meslekî bir konferans vermiştir.

Halit Şazi ihtifali

Dişçi mektebi muallimlerinden Hâlit Şazi merhumun 26 mart cumartesi günü vefatının 10 uncu yıldönümü olduğu için dişçi mektebi talebesi o gün büyük bir ihtifal merasimi yapacaklardır.

Ticaret talebesinin temennileri

Ticaret mektebi talebe cemiyeti reisi Şevket bey birkaç güne kadar Ankaraya giderek iktısat vekâletile talebe temennileri etrafında temas edecektir..

Mektepte idarî ve tedrisî kısımlarda bazı islâhat mevzuu bahistir.

Millet mekteplerinde kazananlar

Millet mektepleri imtihanlarında muvaffak olanların şahadetnameleri Maarif müdürlüğünden mekteplere gönderilmiştir. Bütün mekteplerde neticeler henüz kâmilen alınmadığı için bu sene İstanbuldan kaç kişinin mezun olacağı kat'iyetle malûm değildir.

Limon fiatleri

Dünkü gazetelerden bazıları Ticaret müdürlüğünün limon fiatlerinde ihtikâr yapıldığını gördüğünden, bunu yapan ticaretaneleri Müddeiumumiliğe tevdi ettiğini yazmakta ve bazı isimler neşretmektedirler.

Halbuki, Ticaret müdürlüğü limon fiatlerindeki yükseklik sebeplerini henüz tetkikle meşgul olduğundan bir netice alınmamıştır. Binaenaleyh yazılan veya başka isimde hiç bir firma Müddeiumumilik makamına verilmiş değildir.

Devaire lâzım eşya

Bütün devaire bir tamim gönderilerek önümüzdeki sene için ne kadar malzeme ve eşya lâzım geldiği sorulmuştur. Bu eşyanın bir listesi yapılacak, nerelerde kullanilacağı, kambiyo ile alâkası olup olmadığı tasrih edilecektir.

Cevdet Kerim Bey Ankaradan geldi

C. H. Fırkası İstanbul vilâyet idare heyeti reisi Cevdet Kerim B. dün Ankaradan şehrimize avdet etmiştir. Vali ve belediye reisi Muhittin Beyin

Barıt inhisarının tasfiye işleri

Münfesih Barut ve Mevadı İnfilâkiye şirketinin tasfiyesi işleri için Ankaraya giden hükûmetçe mezkûr şirketin tasfiyesine memur edilmiş bulunan Tütün İnhisarı teftiş heyeti reisi Raşit ve hukuk müşaviri Hamit beyler dün şehrimize avdet etmişlerdir.

Konya valiliğine tayin edildiğinin, hattâ bu hususta Dahiliye Vekâletile temas ettiği ve buraya avdetinde inhisardaki vazifesinden istifa edeceği bir refikimiz tarafından yazılan Raşit bey, dün makamında meşgul olmuş ve her hangi bir valiliğe tayin edileceği rivayetinin doğru olmadığı anlaşılmıştır.

Cemal Bey geldi

Cumartesi günü Ankaraya gitmiş olan Ofis müdürü Cemal Bey dün avdet etmiştir.

MAMA
Dr. Hakkı Şinasi
Yavrunuzun en sıhhî gıdasıdır.

Eyüp icra memurluğundan: Bir borcun temini istifası için mukaddema boyacı köyünde fıstaklı bağ yeni mahalle de tahtı hacze alınan bir adet masa ve örtüsü ve asmalı lamba abajur ve bir adet yazıhane ve bir adet ayna ve bir adet büfe, bir adet yemek masası bir adet kırık latarna maa sehba bir adet konsol ve bir adet ufak kıt'ada portatif gramofon yaldız çerçeveli bir adet ayna bir adet dolap ve bir adet üstü mermer taşlı ve dört ayaklı masa ve bir adet maden ve bir kolu kırık heykel ve bir adet büyük kıtada yaldızlı çerçeve 20-3-932 tarihine müsadif pazar günü saat 10 dan 14 te kadar boyacı köyünde çarşıda deniz kenarında çinar altında polis karakolu karşısında açık arttırma suretiyle paraya çevrileceğinden talip olanların yevmi mezkûrda muayyen olan saatta hazır bulunmaları ilân olunur.

ANADOLU ANONİM
Türk Sigorta Şirketinden:

3 Mart 1932 tarihinde, Ankarada Türkiye İş Bankasında alelâde olarak inikat eden hissedaran heyeti umumiyesinde şirketimiz hisselerinin 7 numerolu kuponu mukabilinde kazanç vergisi bittenzil hisse başına150 kuruşa itası takarrür etmiş olduğundan 1 Nisan 1932 tarihinden itibaren Türkiye İş Bankası Ankara idarei merkeziyesi ile İzmir ve Bursa şubelerinde ve İstanbulda Dördüncü Vakıf Hanında ki şirketimizin muamelât merkezinde ve ayni zamanda Galatada Ünyon Hanında Şirket umumî acentalığında tediyata başlanacağı hissedarlarımızın nazarı ittilâma arzolunur.

İstanbul asliye mahkemesi beşinci hukuk dairesinden: Rüsumat müdüriyetinin Galatada Havyar hanında 45No.lı yazıhanede oturan tüccardan Yani Grigoryadis Ef.aleyhine ikame eylediği alacak davasından dolayi 20-2-932 tarihli celsei muhakemesinde ispati vücut etmediğinden naşi hakkında gıyap kararı verilmiş ve emri muhakemenin 10-5-932 tarihine müsadif salı günü saat 14 de tayin kılınmış olduğundan yevm ve vakti mezkûrda mahkeme de hazır bulunması lüzumu beyan ve aksi halde hukuk usulu muhakemeleri kanununun 401 ci maddesi mücibince hakkında giyaben muhakeme icra olunacalğı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Beyoğlu tapu memurluğundan: Mahkemei teftiş evkaftan verilen 23 Muharrem 1290 ve 26 Sefer 1302 tarihli iki kıt'a ilmuhaber ve 15 rebiülahır 1290 ve 10 rebiülahır 1314 ve 9 sefer 1327 tarihli 3 kıt'a ferman mucibince İskoçyada bulunan Feriçorç of İskotlant nam cemiyeti ruhbaniyesi mali olup İngiliz sefiri namına mukayet bulunan ve Galatada bereket zade mahallesinde Kâin olup zükür ve ünasın tedrisine mahsus bulunan ve atik 1 ilâ 9 ve 18, 20 ve cedit 1, 3, 5, 12, 14 No.larla murakkam maa müştemilât mektep ve kilise binasile tasarruf iddeasında bulunanların on gün zarfında evrakı müsbitelerile birlikte Sultanahmette Defterhane binasında Beyoğlu tapu baş memurluğuna müracaat eylemeleri ilân olunur.

Sinema-Tiyatro

Darülbedayide Son Temsiller
Bugün Akşam Saat 21.30 da
KAFATASI
15 Tablo
Yazan: Nâzım Hikmet
Talebe gecesi
Yakında:
SAATÇİ
ikinci musikili komedi. Yazan ve besteleyen
CELÂL ESAT

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

22 Mart Salı günü akşamı büyük ihtifal: *Göte Gecesi*.. 100 üncü senesi tes'idi. Temsile tam saat 21 de başlanacaktır.

Şehzadebaşı
RAŞİT RIZA TİYATROSUNDA
Bu akşam saat 21,30 da
OTELLO
5 perde 2 tablo
Şekspirin
Şaheseri
Tenzilât Kartları muteberdir.
Perşembe akşamı:
LADAM O KAMELYA

THE ENGLİSH PLAYERS
heyetinin veda temsilleri
Bugün tam saat 15 te Fransız Tiyatrosunda metkep talebesine mahsus matine olarak CANDİDA. Bu akşam talebi umumî üzerine PAYEMENT DEFFERED. Yarın akşam veda gala olarak THE MOLLUSC. Perşembe günü saat 15 te talebere mahsus veda matinesi.

Fatih sulh 3 üncü hukuk hâkimliğinden: Fatihde Çinili hamamda Akşemsettin mektep sokak 13 numaralı hanede mükim hacı Hüseyin ef. kerimesi ve merhum Hasan efendi zevcesi Hayriye Hanımın akıl hastalığına müptela olduğunun ve vasiye muhtaç bulunduğunun tıbbi adli raporundan anlaşılmasına binaen mümaileyha Hayriye Hanımın hacrile ana baba bir kız kardeşi kalenderhane mahallesinde kovacılar caddesinde 176 numaralı hanede mukime Nazire hanımın 12-3-932 tarihinden itibaren vasi tayin edildiği ilân olunur.

SEYRİSEFAİN

Merkez acenta: Galata Köprü başı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdarzade han 2. 3740.

TRABZON POSTASI
(KARADENİZ) 16 Mart çarşamba 18 de Galata rıhtımından kalkar.

MERSİN POSTASI
(ANAFARTA) 18 Mart Cuma 10 da İdare rıhtımından kalkar.

Moda iskelesi üzerindeki gazino tesliminden itibaren Mayıs 935 nihayetine kadar kiralıktır. İhalesi 15 Mart 932 saat 17. Teminat yüzde 10.

Üsküdar Tapu Başmemurluğundan: Beykoz Anadolu Kavağında Zincirli kuyu sokağında atik 10 numero ile mürakkam arsa 332 tapu senedi mucibince Salih Efendi kızı Müeyyet Zeynet Hanımın uhtesindedir. Mübrez 6 Ağustos 324 tarihli nüfus tezkeresinde ise ismi Salih kızı Zeynep müeyyet olarak muharrerdir. İşbu mahalli bu kere ahara satacağından bahisle müracaat eylemiş olduğundan tapu ve nüfus kayrtları arasındaki mübayenet hakkında mahallen tahkikat icra edilecektir. Bu yerin tasarrufile alâkası olanlar varsa 10 gün zarfında yetlerinde mevcut vesaik ile Üsküdar İdaresine veyahut 22-3-932 salı günü saat 11 de orada hazır bulunacak tapu memuruna müracaat eylemeleri lüzumu ilân olunur.

Doktor
Hafız Cemal
Dahiliye hastalıkları mütehassısı
Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususî dairesinde dahilî hastalıkları muayene ve tedavi eder. Telefon:

PARİS PANAYIRINDA İŞLER

4 ilâ 18 Mayıs 1932 tarihine kadar cereyan eder. BEYNELMİLEL TİCARET VE SANAYİ ÂLEMİNİN KAT'Î VE UMUMÎ KANAATİ BUDUR

Sene	*Metro mürabbaı*	*Teşhir edenler*
1904	10.000	497
1917	55.000	1750
1925	190.000	5500

ve 1931 senesinde 360.000 metro mürabbaında, 34 millete ait 7620 kişi tarafından mal teşhir edilmiş ve panayırı 2.000.000 kişiden fazla ziyaret etmiştir.

Fazla malûmat için İstanbulda Meşrutiyet sokağı (Sabık Kabristan sokağı) 41 numarada (Sambr dö Komers Fransez) e müracaat olunur.

Diyarıbekir Vilâyeti Daimî Encümeninden:

Diyarbekir nümune hastanesi civarında ve gösterilecek mahalde yaptırılacak olan tephirhane binası keşfinin ahiren yapılan tadilât mucibince bedeli keşfi 19983 lira 57 kuruşa baliğ olduğundan keşif ve şartnamesinin tebeddülü dolayısile 27 Mart 932 tarihine müsadif pazar günü saat 15 e kadar 20 gün müddetle ve kapalı zarfla ihale edilmek üzere münakasaya vazedilmiştir. Taliplerden keşifname şartname ve projesini görmek istiyenlerin vilâyet daimî encümenine müracaat eylemeleri ilân olunur. (991)

100 kuruş yüzü ile Kuştüyü yastık

İstanbulda Çakmakçılar, Sandalyecilende Kuştüyü fabrikası yüzile şilte 12, yüzile yorgan 15, yağlıboya yastık 5 liraya, kuştüyünün kilosu 100 kuruştan başlar. Kuştüyü kumaşların her rengi vardır. Ucuz satılır. Tel. 2.3027.

İstanbul Belediyesi ilânları

Süleymaniyede Siyavişpaşa medresesi kapalı zarf teminat 40,50 liradır.

Divanyolunda Çorlulu Alipaşa medresesi kapalı zarf teminat 67,50 liradır.

Divanyolunda Sinekli medresesi kapalı zarf teminat 40,50 liradır.

Süleymaniyede Ulâ medresesi kapalı zarf teminat 58,50 liradır.

Süleymaniyede Mülâzımlar medresesi kapalı zarf teminat 40,50 liradır.

Küçük Ayasofya medresesi Açık müzayede teminat 32,50 liradır.

Tarlabaşında 49-45 No. lı hane açık müzayede teminat 31,50 liradır.

Kantarcılarda Kepenekçi Sinan medresesi açık müzayede teminat 1,50 liradır.

Kapalı çarşıda 11 No. lı dükkân açık müzayede teminat 13,50 liradır.

Çemberlitaşta 74 No.lı dükkân açık müzayede teminat 4 liradır.

Arnavutköyünde 30-63 No. lı hane açık müzayede teminat 9 liradır.

Arnavutköyünde 39-14 No. lı hane açık müzayede teminat 9 liradır.

Arnavutköyünde 12-25 No. lı hane açık müzayede teminat 6,50 liradır.

Beyoğlunda Emin cami mektebi arkasında Bahçe mahalli açık müzayede teminat 2 liradır.

Beşiktaş Garaj açık müzayede teminat 18 liradır.

Yukarda yazılı emlâk ikraya verilmek üzere müzayedeye konmuştur. Talipler tafsilât almak için her gün Levazım müdürlüğüne ve ihale günü olan 7-4-932 perşembe günü de teminat makbuz veya mektubu ile saat on beşe kadar Daimî encümene müracaat etmelidirler. (995)

Keşif bedeli 228 lira 57 kuruş olan Belediye telefon santralı odası pazarlıkla tamir ettirilecektir. Talip olanlar 17-3-932 perşembe günü 34,50 liralık teminat makbuz veya mektubu ile Levazım müdürlüğüne müracaat etmelidirler. (994)

Türk Koleji Müdürlüğünden:

Mektebimizin sermayedarının taahhüdünü ifa etmeyüp ayrılması üzerine gelecek sene tedrisata daha muntazam başlamak emniyesile derslerimizi tatile mecbur kaldığımızı ve talebe efendilerin derslerine halel getirmemek için kendilerini başka liselere naklettirdiğimizi görülen lüzum üzerine ilân ederim.

Mektep mezkûr müessisi
M. ŞERİF

İTTİHADİ MAADİN

Türk Anonim Şirketi Hissedaran Heyeti Umumiyesini sureti adiyede 31 Mart 932 perşembe günü saat 11 de Galatada Karamustafa Paşa caddesinde Ovagimyan Hanının 2 inci katında kâin şirket merkezi idaresinde aşağıda yazılı rüznamei müzakeratı tezekkür etmek üzre iç timaa davet olunur.

RUZNAMEİ MÜZAKERAT:

1 — Meclisi İdare raporu. 2 — Murakıp raporu. 3 — 1931 senesi bilânço ve mevcudat defterile kâru zarar hesabı. 4 — 1931 senesi murakıp ücretinin tayini. 5 — Müddeti hitam bulan Meclisi İdare azalarının yerine diğerlerinin intihabı ve adedinin indeliktiza beşe iblâğı için Meclisi İdareye selâhiyet itası. 6 — 1932 senesi için murakıp intihap ve tayini.

Türk - Alman TEŞEBBÜSATI İKTİSADİYE
Türk Anonim Şirketinden:

Türk Alman teşebbüsatı İktisadiye Türk Anonim Şirketi hissedarları umumî heyetinin 932 senesi Martının 31 inci Perşembe günü saat 14 te İstanbulda Bahçekapı Dördüncü Vakıf Hanının 4 cü katında vaki şirket merkezinde aşağıdaki ruznamede yazılı mevaddı müzakere etmek üzre sureti adiyede içtimaa daveti mukarrer bulunmakla esas mukavelenamenin 26 ncı maddesi mucibince en az 250 hisseye malik hissedarların yukarda gösterilen gün ve saatte teşrifleri ve malik oldukları hisse senetlerini toplanma gününe takaddüm eden bir hafta zarfında Şirket Merkezine tevdi ile dühuliye varakası almaları rica olunur.

RÜZNAME:

1 — Meclisi İdare ve murakıpler raporlarının okunması,

2 — 931 senesi bilânço ve kâr ve zarar hesaplarının tasdiki ve Meclisi İdarenin ibrası,

3 — Münhal bulunan idare meclisi azalığına, aza intihap ve ücreti huzurlarının takdiri,

4 — 932 senesi murakıpleri intihap ve ücretlerinin tespiti,

5 — İdare Meclisi azalarile müessislerin şirketle muamelâtı ticariyede bulunabilmelerine mezuniyet

Hasan kolonyası Halis limon çiçeklerinden müstahzar 90 derece bir harikai san'attır. İtriyat âleminde menendi ve naziri yoktur.
Hasan mustahzarat fabrikası mührüne dikkat. Taklitlerinden sakınınız. Hasan Ecza deposu.

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası

10 Mart 1932 vaziyeti

AKTİP

			Lira
Kasa			
Altın: Külçe safi kilogram (ilâveten tedavüle çıkarılan bankonotlar karşılığı) 6178 211	Lira	8.688.589,99	
Altın: Külçe safi kilogram 48 258	„	67.476,—	
Altın: Meskûk Türk altını safi kilogram 2216 335	„	3.099.753,81	
Banknot	„	8.131.990,—	
Ufaklık	„	103.273,80	20.091.083,60
Dahildeki Muhabirler			693.553,54
Hariçteki Muhabirler:			
Altın Mevcudu Külçe safi Kilogr 751,440 — İlâveten tedavüle çıkarılan banknotlar karşılığı	Lira	1.056.960,89	
Altına tahvili kabil döviz — Döviz mevcudu — İlâveten tedavüle çıkarılan banknotlar karşılığı	Lira	3.482.607,62	
Serbest dövizler	„	320.217,95	4.859.786,46
Hazine Tahvilleri:			
Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan vaki tediyat	Lira	158.748.563,—	
	„	1.700.000,—	157.048.563,—
Cüzdan			
Senedat	Lira	0,—	
Esham ve Tahvilât — Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı (itibarîkıymetle)		24.704.837,50	24.704.837,50
Altın üzerine avans			626,80
Hissedarlar			7.697.763.97
Muhtelif			5.074.545,47
Nazım Hesaplar:			
Kanunun 6 ıncı maddesine tevfikân tevdi edilen kıymetler — 500,000 Türk altını	Lira	4.625.000,—	
Muhtelif Depo Hesapları	„	2.998,55	4.627.998,55
Yekûn			224.798.758,89

PASİF

			Lira
Sermaye			15.000.000,—
Tedavüldeki Banknotlar			
Deruhte edilen evrakı naktiye	Lira	158.748.563,—	
Kanunun 6. ve 8 inci maddelerine tevfikan vaki tediyat	„	1.700.000,—	
Deruhte edilen evrakı naktiye bakiyesi		157.048.563,—	
Karşılığı tamamen altın olarak tedavüle vaz edilen	Lira	9.745.550,88	
Karşılığı tamamen altına tahvili kabil döviz olarak tedavüle vazedilen	„	3.482.607,62	170.276.721,50
Vadesiz Tevdiatı			
Hazine hesabı carisi	Lira	760.640,35	
Diğer mevduat	„	4.086.588,18	4.847.228,53
Döviz mevduatı			129.479,68
Muhtelif			29.917.330,63
Nazım Hesaplar			4.627.998,55
Yekûn			224.798.758,89

İskonto haddi %8 — Altın üzerine avans % 6 3/4

YERLİ MALI
Atlas Brekfast
Bisküitleri
Avrupadan gelenlerin aynıdır.
Hastalara ve hali nekahatte bulunanlar için gayet nafidir.
Başlıca şekerleme ve bakkaliyelerde satılır. Telefon: 2,1096

Emlâk ve Eytam Bankası ilânları

Maçkada Satılık Kıymetli arsalar

Maçkada Silâhhane karşısında halen aile bahçesi demekle maruf mahal zirde krokisi gösterildiği veçhile sekiz parçaya ifraz ve peşin para ile satılmak üzere müzayedeye vazedilmiştir. Müzayede alenîdir. İhale 7-4-932 tarihine müsadif perşembe günü saat on altıda icra edilecektir

Taliplerin ve daha fazla malûmat almak istiyenlerin şubemize müracaatları.

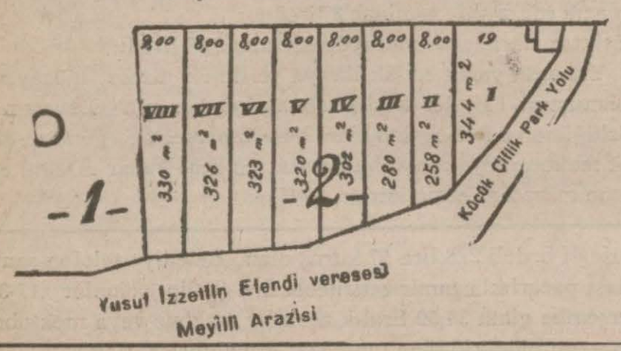

Üç Ayda Biçki ve Dikiş

On altı seneden beri müessesem yüzlerce terzi ve makastar mezunlarının muvaffakıyetleri ve içtimaî hayatta ihraz ettikleri mevki dolayısile gurur hisseder. En son ve kolay Fransız usulü ile 3 ayda tuvalet, erkek ve kadın tayyör ve beyaz takımları teferrüatile mükemmel öğretir ve devir sonunda maarifçe musaddak şahadetname verir. Mezun olan bir çok hanımlar kendi hesaplarına mektep açmağa muvaffak olmuşlardır. Dersler martın 24 üncü gününden itibaren başlayacaktır. Talebe kaydı Pazartesi Salı ve Çarşamba günleri öğleden sonra icra edilmektedir. Gedikpaşa Balipaşa yokuşunda Esirci Kemalettin sokağı Vahram Asaduryan eczanesi fevkinde No 1 Gedikpaşa Biçki ve Dikiş dersanesi müdürü:

Madam Noemi Asaduryan

Istanbul Evkaf müdiriyetinden:

Kıymeti muhammenesi

Lira	K.	
887	40	Tamamı (51) metro murabbaında bulunan Gedikpaşada Yeni Mimarhayrettin mahallesinde Gedikpaşa hamamı sokağında yeni (38) No. lı arsanın tamamı.
2140	00	Tamamı (123) metro murabbaında bulunan Hocapaşa mahallesinde Nöbethane caddesinde 11-9 No. lı üzerinde bir kahve ve bir nalbant barakalarını müştemil arsanın tamamı.

Balâda semt, mahalle, sokak ve numaraları muharrer emlâk satılmak üzere dört hafta müddetle ilâna verilmiştir.

Talip olanlar kıymetlerin yüzde 7,5 ğu nisbetinde pey akçelerile birlikte (16 Nisan 932) tarihine müsadif cumartesi günü saat (15) te İstanbul Evkaf Müdiriyeti binasında Mahlûlât kalemine müracaatları ilân olunur. (984)

Öksürenlere: Katran HAKKI EKREM

Ademi iktidar ve bel gevşekliğine karşı en müessir deva SERVOİN haplarıdır. Deposu, İstanbulda Sirkecide Ali Rıza Merkez eczanesidir. Taşraya 150 kuruş posta ile gönderilir. İzmir'de İrgat pazarındaki, Trabzon'da Yeni Ferah eczanelerinde bulunur.

3 üncü Kolordu ilânları

Hava kuvvetleri için alınacak dört kalem Tayyare malzemesinin itasını müteahhit taahhüdünü ifa etmediğinden mezkûr dört kalem malzeme pazarlık suretile 15 Mart 932 salı günü saat 15 te ihalesi icra kılınacaktır. Taliplerin şart namesini almak ve pazarlığa iştirâk etmek üzere yevmi mezkûrde Kom.a müracaatları. (126) (961)

* * *

1. Tayyare TB. ile tayyare mektebine ait ve Şişlide tramvay garajı caddesinde Fort Otmümötür garöseri fabrikasında iki adet beş yüz yedi modeli müstamel 59, parçadan ibaret şase motör ve teferruatı alenî münakasa usulü ile ve 16-3-932 çarşamba günü saat 15 te Kom. da satılacaktır. Taliplerin mezkûr şase ve teferruatını mezkûr garajda görmeleri ve şartnameyi almak üzere KOM. a ve yevmi ihale günü münakasaya iştirak edecek lerin teminatı muvakkatelerile birlikte KOM. a müracaatları. (92) (687)

* * *

K. O. ihtiyacı için 14250 kilo yatak ve yasdık yünü kapalı zarfla alınacaktır. İhalesi 22-3-932 salı günü saat 15 te komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak ve nümunesini görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak etmek üzere teminat ve teklifnamelerile birlikte vakti muayyende Kom. a müracaatları. (103) (708)

MUHİT

Türkiyenin ve bütün Yakın Şarkın en mükemmel, en nefis, en büyük (80 sahifelik), en ucuz mecmuası

Yeni Hediyeleriyle Abonelerine nushası

Yalnız 15 kuruşa gelir

Seneliği: 480 Kuruş
Altı aylığı: 240 „
Üç aylığı: 125 „

Senelik abonelere (300), Altı aylık abonelere (150), Üç aylık abonelere (75) kuruşluk kitap hediye edilir.

Nümune nushası ve diğer şerait her isteyene meccanen gönderilir.

Adres: Dilsizzade Hanı 1-2.

Istanbul Liseler Mübayaat Komisyonundan:

1 — Istanbul Kız Muallim mektebinde yapılacak betonarme çatı inşaatı ile Sıhhî tesisat 12-4-932 tarihine müsadif salı günü saat 15 te ihale edilmek üzere kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

2 — Münakasaya iştirak edecek olanların fennî ehliyetlerini resmî vesaikle isbat etmeleri lâzımdır.

3 — Proje ve şartnamelerile daha fazla izahat almak istiyenlerin İstanbulda Fındıklıda kâin Güzel San'atlar Akademisinde Maarif Vekâleti Resmî Mimarı bürosuna müracaatları.

4 — Taliplerin yukarda yazılı ihale gününde teminatı muvakkate makbuzları ve ehliyet vesikalarile birlikte İstanbul Maarif müdiriyeti binasındaki Liseler Mübayaat komisyonuna gelmeleri (981)

Istanbul Evkat Müdürlüğünden:

Mahalle ve mevkii	Sokağı	No. sı	Cinsi	Müddeti İcar	Ecrimisli Lira
Aksaray Şirmençavuş	Arap	10	Hane	Bir sene	22
Aksaray Kâtipmuslihittin	Cerrahpaşa C.	2	Mektep mahalli	„	7
Aksaray Oruçgazi	Köprülü	11	Hane	„	14
Yenikapı Kâtipkasım	Orta	16-32	„	„	5
Hırkai Şerif Akseki	Akseki C.si	1-7	„	„	7
Karagümrük Karabaş	Kalfa	19	„	„	4
Fatih Kirmasti	Emirlerhan	9-11-13	Mektep ve tahtında iki dükkân	„	6
Unkapanı Papaszade	Papaszade C. si	20-28	Maa oda dükkân	„	13
Balat Karabaş	Vapur iskelesi	13	Dkkân	„	2
Balat Karabaş	Vapur iskelesi	15	„	„	9
Şehremini Denizabdal	Topkapı C. si	338-296	„	„	6
Kocamustapaşa	ve caddesinde	451-393	„	„	4
Haseki Keçihatun	Haseki C.si	57	„	„	2
Çarşı	Çadırcılar	48-42	„	„	6
„	„ „	44-50	„	„	6
„	„ „	51-49 52-46	İki dükkân	„	13
„	„ „	70-66	Dükkân	„	6
„	„ „	80	„	„	4
„	„ „	110-112	„	„	6
„	„ „	121-132	„	„	7
„	„ „	141	„	„	6
„	„ „	123-53	„	„	6
Dayehatun Valdehanı	Birinci kemerde	9	Oda	„	6
Fener Aliyazıcı	Meşçit	2	Arsa ve baraka	„	7
Kumkapı Kürkçübaşı Süleymanağa	Taşçılar	14	Arsa	„	3
Kadirga Şehsuvarbey	Bostan	55	Meşrutahane	İki sene	12
Kocamustafapaşa Alifrkıh	Ağaçkakan	24-26	Bahçe e dükkân	„	4
Bahçekapı Şeyh Mehmetgeylâni	Şapçı hanında	9	Kahve mahalli ve odabaşılığı	„	7,5
Kumkapı Kazganisadi	Patrikane	15	Arsa	„	3
Kumkapı Kazganisadi	Patrikane	Mükerrer 15	Arsa	„	3
Çelebioğlu Alâettin	Yenicami	57-1	Arsa	„	3,5
Bahçekapı Şeyhmehmetgeylâni	Arpacılar	69-57	Dükkân	Üç sene	120
Çelebioğlu Alâettin	Sabuncuhan C. si	12-14	„	„	85
Çelebioğlu Alâettin	Sabuncuhan C. si	11-9	„	„	50
Tahtakale Rüstempaşa	Papaszade hanı altında	12	Mağaza	„	6
Fatih Hocahayrettin	Devehanı C. si	5	Dükkân	„	5
Fatih Hocahayrettin	Devehanı C. si	5-7	Baraka dükkân	„	2,5
Kumkapı Kürkçübaşı Süleymanağa	İskele C.si		Maa baraka arsa	„	5
Atikalipaşada Tavukpazarında Arnavuthanı sokağında Bayrampaşa camii yeri				„	12
Samatya İmrahor İlyasbey	Tramvay caddesi	137	Maa arsa dükkân	„	3,5

Balâda mevkileri ile cinsleri yazılı olan vakıf emlâk hizalarındaki müddetler ile kiraya verilmek üzere müzayedeye konmuştur. İhaleleri Martın on altıncı çarşamba günü saat on dörtte yapılacaktır. Taliplerin yevm ve saati mezkûra kadar Çemberlitaşta evkaf müdiriyetinde akarat kalemine müracaatları. (685)

Tütün inhisarı umumî müdürlüğünden:

Keşfi ve şartnamesi dairesinde:

1.— İdarei Merkeziye evrak odsına kapu inşası ve Dördüncü şube ile Muhasebe kalemleri arasındaki tahta perdenin yükseldilmesi;

2.— Bahariye Levazım ihtiyat ambarına döşeme ve tavan inşası; 14-3-932 pazartesi.

3.— Şarntamesi dairesinde (100) kilo pirinç ve (1100) kilo Font dökümünün imali pazarlıkla ihale olunacaktır; 17-3-932 perşembe.

Taliplerin yüzde 7,5 teminat akçelerini hamilen yukarıda gösterilen günlerde saat 10,30 da Galatada Mübayaa Komisyonuna müracaatları. (576)